Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 89 (5950). ● 6 май, 1977 йил ● ЖУМА Баҳоси 2 тийин.

7 МАЙ — РАДИО КУНИ

ЭФИРЛАРДА ЗАМОН САДОСИ

Зафарли, серфайз ва қайноқ ижодий меҳнат кунимиз тонги ҳар сафар радио саломи билан бошланади. Субҳидамда самога таралган эфир тўлқинлари хонадонларга қувонч олиб киради. Кишиларни хушхабарлар билан таништириб, дилрабо куй ва қўшиқлар ила қалбларда завқ-шавқ уйғотади. Кучимизга-куч, ғайратимизга-ғайрат қўшади. Дарҳақиқат, радио кундалик ҳаётимизга жуда сингиб кетган.

Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин қудратли ва таъсирчан ғоявий қуролга айланган радионинг аҳамияти ҳақида гапириб, коммунизмнинг ғолиб ғояларини бутун дунё меҳнаткашларига элтувчи оммавий пропаганда воситасидир, деб унга юксак баҳо берган эди. Шу сабабли доҳий радионинг фаровон турмушимизга янада чуқурроқ кириб боришига, унинг чинакам ҳақиқат жарчиси бўлиб қолишига зўр ишонч билан қараган эди. В. И. Ленин Нижне-Новгород радио лабораториясининг раҳбари М. А. Бонч-Бруевичга 1920 йилнинг 5 февралида йўллаган хатида бундай деб ёзди: «...Сизлар барпо этаётган қоғозсиз ва масофасиз газета улуғ иш бўлади. Бу ва шунга ўхшаш ишларда сизларга ҳамма чоралар билан ва ҳар томонлама ёрдам кўрсатишга ваъда бераман».

Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ партия ва ҳукуматимиз Ватан радиоси истиқболи йўлида оқилона тадбирларни белгилади. 1922 йилнинг кузида катта қувватга эга бўлган радиоэшиттириш станцияси ишга тушди. СССР Халқ Комиссарлари Советининг 1928 йилдаги махсус қарори мамлакатда радио ахборотини янада ривожлантиришда муҳим роль ўйнади. Ватанимиз радио саноати қайта реконструкция қилинди. Бу каби муҳим ишлар туфайли радиоэшиттириш тармоқлари янада кенгайди, телевидение истиқбол йўлига тушиб олди.

Радио ва телевидение ватани бўлган бизнинг мамлакатимизда «қоғозсиз ва масофасиз газета» кенг қулоч ёзди. Радио ва телевидение меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг жанговар ва қудратли воситасига айланди. Бизнинг асримиз космик радио ва телевидение асри эканлиги билан фахрланамиз.

Ўзбекистон радиоси ҳам катта тараққиёт йўлини босиб ўтди. Бу, республикамиз фан ва техникаси, маданий жиҳатдан ўсиши билан чамбарчас боғланган. Шаҳар ва қишлоқларни радиолаштириш учун кўп меҳнат сарфланди. 1940 йилда республикамизда 54 минг 622 та радиоточкага эга бўлган 255 радиоузел мавжуд эди. Шулардан 20 минг 359 та радиоточка қишлоқ аҳолисига хизмат кўрсатарди. Эндиликда эса серқуёш диёримизнинг бирон бир бурчаги йўқки, унда кишилар радиодан баҳраманд бўлишмасин!

Эртага — радио куни! Ҳамма алоқа тармоқлари ҳамда радио ва телевидение ходимлари учун анъанавий сана бўлиб қолган бу кунни Ўзбекистон радиоси коллективи қўш байрам сифатида кенг нишонламоқда. Ҳа, Ўзбекистон радиоси 50 ёшга тўлди. У ярим асрдан бери меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда партиямизнинг жанговар ғоявий қуроли бўлиб хизмат қилиб келмоқда.

Тошкентда биринчи радиоэшиттиришлар 1927 йилда бошланган эди. Ўшанда бу эшиттиришларни Тошкент ва унинг яқин атрофидаги ерлардагина тинглаш мумкин эди, холос. Эндиликда Тошкент овозини деярли бутун дунё тинглаяпти. «Радио боғлайдиган дўстлик ер куррасида бахт ва тинчлик барқарор қилиш учун хизмат қилмоғи лозим, — деб ёзади Янги зеландиялик тингловчи Рон Сигер Тошкент радиосига йўллаган мактубида. — Тошкент радиоси, менимча ана шундай олижаноб вазифани ўтаяпти».

Ҳурмат ва эҳтиром изҳор қилинган шу мазмундаги мактублар Болгария, Бирма, Бразилия, Туркия, Франция, Япония ва бошқа мамлакатлардан ҳам келиб турипти.

Ўзбекистон радиоси ўзининг шонли юбилейини катта ҳозирлик билан кутиб олди. Замонавий алоқа техникаси воситалари билан жиҳозланган радио уйи ишга тушди. Область радио уйларининг моддий-техника базалари мустаҳкамланди. Янги эшиттиришлар эфирга чиқарилди. Булар тингловчиларга манзур бўлмоқда.

Ўзбекистон радиосининг ярим асрлик тўйи ажойиб тарихий кунларга тўғри келди. Бу сана коммунистик бунёдкорликнинг КПСС XXV съезди белгилаб берган улуғвор планлари изчиллик билан амалга оширилаётган, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига қизғин тайёргарлик кўрилаётган бир вазиятда нишонланмоқда.

Радио кунига телевидение ходимлари ва алоқачилар ҳам катта тараддуд кўрдилар. Ўзбекистон телевидениеси кейинги йилларда айниқса кенгайиб кетди. Ҳозир Тошкент телевизион маркази энг янги аппаратуралар, телекамералар, узатув аппаратлари ҳамда телетехниканинг сўнгги ютуқлари билан таъминланган. Шу сабабли «зангори экран» кўрсатувлари техник жиҳатдан ҳам, мазмун томондан ҳам такомиллашиб ва бойиб бормоқда. Халққа манзур бўлаётган махсус программаларни қайта намойиш қилиш йўлида кўрилган телетехникавий тадбирлар эътиборга лойиқдир. Умуман, телевизион марказнинг комплексини яратиш устида катта ишлар олиб борилмоқда.

Радио, телевидение миллионлар минбаридир. Уларнинг бош қаҳрамонлари азамат совет кишисидир. Социалистик турмуш тарзини пропаганда қилиш, меҳнаткашларда марксча-ленинча дунёқарашни шакллантиришда, кишиларни совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялашда радио ва телевидение муҳим ўрин тутиши лозим.

Партиявийлик ва юксак ғоявийлик эшиттиришлар ва кўрсатувларнинг янада мазмунли ва жозибадор бўлишини таъминлайди, уларнинг таъсирчанлигини ва жанговарлигини оширади.

Партия, хукуматимиз радио ва телевидениенинг ғоят муҳим ролига доимо катта эътибор бериб келмоқдалар. Идеологиянинг бу ғоявий қуроли ходимлари ҳақли равишда партиямизнинг олтин фонди бўлиб қолди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев совет матбуоти, радиоси, телевидениеси ва информация агентликларининг фаолиятига юқори баҳо бериб, улар Сиёсий бюро, КПСС Марказий Комитети раҳбарлигида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ички ва ташқи сиёсатини пропаганда қилиш, КПСС XXV съезди ўртага қўйган вазифаларни бажариш йўлида совет кишиларининг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини сафарбар этиш соҳасида катта ишлар қилаётганликларини алоҳида таъкидлаб ўтди. Бу, радио ва телевидение ходимларининг меҳнати нақадар юксак қадрланаётганлигини яққол кўрсатиб турибди.

Бундай катта ишонч радио ва телевидение ходимлари зиммасига янада шарафли вазифалар юклайди. Ўзбекистон радиоси ва телевидениеси коллективлари ҳам ўз эшиттиришлари ва кўрсатув программаларини янада яхшилаш ҳамда мазмунли қилиш учун ижодий куч-ғайратларини сафарбар этадилар. Коммунизм жарчиси бўлган радио ва телевидение бундан буён ҳам миллионларнинг жанговар минбари бўлиб хизмат қилаверади.

ОКТЯБРЬ 60. ЮБИЛЕЙ МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхоз пахтакорлари бу йил Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига янада юксак мажбуриятлар қабул қилишган. Улар бу қутлуғ санани ёруғ юз билан кутиб олиш учун барча ички резерв ва имкониятларни ишга солмоқдалар.

Хўжалик пахтакорлари кўкламнинг қуруқ келишига қарамай чигитни қисқа муддатда сифатли қилиб экиб, сув билан бир текис ундириб олдилар. Ҳозир колхоз пахтазорларида дуркун ривожланаётган ёш ниҳоллар кўзни қувонтиради.

Чигит сув билан ундириб олинганлиги учун биринчи культивацияга алоҳида эътибор берилди. Уни кечиктириб юбормаслик учун барча механизаторлар ёппасига сафарбар этилиб, улар ўртасида ўзаро меҳнат беллашуви кенг авж олдирилди. Моҳир механизатор Оғабек Алмешов кунлик нормани анча ортиғи билан бажаришдан ташқари, биророта ниҳолни нобуд қилмай, культивацияни сифатли ўтказиб мусобақада пешқадамлик қилди.

Суратда: О. Алмешов.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети «Саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотлари ишлаб чиқариш участкаси мастерининг ролини янада ошириш тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

Қарорда шу нарса қайд этиладики, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, маҳсулот сифатини ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш юзасидан КПСС XXV съезди белгилаб берган вазифаларни ҳал этишда меҳнат жараёнининг ташкилотчиси ва ишчиларнинг тарбиячиси бўлган мастернинг роли ортмоқда.

Кейинги йилларда мастер кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш анча яхшиланди, уларнинг умумий таълим, профессионал ва маданий савияси ошди. Саноат корхоналари мастерларининг 70 процентдан кўпроғи олий ёки ўрта махсус маълумотли кишилардир. Уларнинг кўпчилиги ишини яхши билади, ишлаб чиқаришни моҳирона ташкил этади ва ишчиларни меҳнатга коммунистик муносабат руҳида тарбиялаш соҳасида катта иш олиб боради, уларнинг маданий-техникавий савиясини ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилади. Мастерларнинг актив иштироки билан ишлаб чиқариш техникаси ва технологиясини такомиллаштириш, меҳнатни ташкил этиш ва социалистик мусобақани ривожлантириш соҳасида катта-катта тадбирлар амалга оширилмоқда.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети ишлаб чиқариш участкасининг мастери ролини янада ошириш мақсадида министрликлар ва идоралар, бирлашмаларнинг, саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари зиммасига ишлаб чиқариш участкаларининг план ва социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариши, юқори сифатли маҳсулот тайёрлаши, асбоб-ускуналардан ва иш вақтидан самарали фойдаланиши, хом ашё, материал ва ёқилғини тежаб-тергаб ишлатиши, ишчиларнинг ташаббускорлиги ва меҳнат ғайратини ҳар томонлама ривожлантириш учун мастерларга зарур шароит яратиб бериш юзасидан мунтазам иш олиб бориш вазифасини юклади.

Бирлашмаларнинг, саноат корхоналари ва қурилишларнинг раҳбарларига, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларига:

Ишлаб чиқаришни бошқаришга мастерларни кенг жалб этиш, корхона ва ташкилотни техникавий ва иқтисодий жиҳатдан ривожлантиришнинг жорий ва перспектив масалаларини улар билан мунтазам равишда муҳокама қилиш, ишлаб чиқариш участкаларининг манфаатларига дахлдор масалаларга доир қарорларни мастерлар иштирокида муҳокама қилиб, қабул этиш;

Ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, социалистик мусобақани ва мураббийлик ҳаракатини ривожлантириш соҳасидаги, ишчиларни меҳнатга коммунистик муносабат руҳида тарбиялаш соҳасидаги ишда мастерларга ҳар томонлама ёрдам бериш;

Мастерларнинг ишлаб чиқариш ва тарбия соҳасидаги иш тажрибасини баҳам кўришга бағишланган йиғилиш ва кенгашларни мунтазам суратда ўтказиб туриш;

Ишлаб чиқариш участкаларини белгиланган ишлаб чиқариш топшириқларини бажариш учун зарур бўлган ҳамма нарсалар билан таъминлаш соҳасида корхона ва ташкилотларнинг функционал бўлимлари ҳамда хизмат идоралари масъулиятини ошириш, мастерларни ўзларига хос бўлмаган иш билан банд қилиб қўймаслик;

Мастер кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни яхшилаш; бу лавозимларга ташкилотчилик қобилиятлари ва ишлаб чиқариш тажрибаси бўлган инженер-техник ходимларни, шунингдек ўрта махсус ёки умумий ўрта маълумотли юқори малакали илғор ишчиларни кўтариб қўйиш; мастерларнинг сиёсий ва профессионал тайёргарлик даражасини ошириш, уларнинг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитларини яхшилашга ҳар томонлама кўмаклашиш; ишда ўзини ижобий томондан кўрсатган мастерларни корхона ва ташкилотлардаги раҳбарлик лавозимларига кўтариш практикасини кенгайтириш тавсия этилди.

Малакали мастер кадрлар резервини вужудга келтириш мақсадида бирлашмаларнинг, саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг раҳбарларига мастер ёрдамчилари лавозимини жорий этиш, бу лавозимларга, қоида тариқасида, олий ва ўрта махсус ўқув юртларини тамомлаб келган ёш мутахассисларни тайинлаш ҳуқуқи берилди.

Министрликлар ва идораларга:

Ишлаб чиқариш участкаларидаги хўжалик ҳисобининг илғор тажрибасини касаба союзларининг тегишли марказий ва республика комитетлари билан биргаликда умумлаштириш ҳамда тармоқнинг хусусиятларини ҳисобга олиб, план топшириқларини муваффақиятли бажариш, иқтисодий тежашни кучайтириш ҳамда участкалардаги ишлаб чиқариш рентабеллигини ошириш мақсадида хўжалик ҳисобини ташкил этишни такомиллаштиришга доир тавсияларни 1977 йилда ишлаб чиқиб, тасдиқлаш;

Мастерларнинг иш жойларини зарур алоқа, сигнализация воситалари ҳамда ташкилий техника билан меҳнатни илмий ташкил қилиш талаблари асосида таъминлашни яхшилаш тадбирларини амалга ошириш;

Мастерлар кенгашлари иш практикасини ўрганиб, умумлаштириш, тармоқнинг хусусиятларини ҳисобга олиб корхоналарда ва ташкилотларда мастерлар кенгашлари тўғрисидаги низомни ишлаб чиқиб, касаба союзларининг тегишли марказий ва республика комитетлари розилиги билан тасдиқлаш;

Илғор бирлашмалар, корхоналар ва қурилиш ташкилотларида ишлаб чиқариш топшириқларини ва социалистик мажбуриятларни бажаришда, меҳнат интизомини мустаҳкамлашда энг яхши натижаларга эришган ишлаб чиқариш участкаларининг иш тажрибасини ўрганишга бағишлаб мастерларнинг кенгашларини мунтазам равишда ўтказиб туриш топширилди.

СССР олий ва ўрта махсус таълим министрлиги тегишли министрликлар ва идоралар билан келишиб, олий ва ўрта махсус ўқув юртларида техника ихтисослари бўйича мутахассислар тайёрлаш пайтида студентлар ва ўқувчиларнинг ишлаб чиқаришни бошқариш ва ташкил этиш соҳасидаги илмий методларини янада чуқур ўрганишларини ҳамда мастер вазифасини муваффақиятли бажариш учун зарур амалий кўникмаларни эгаллаб олишларини таъминлаши лозим. Умумий ўрта маълумотга эга бўлган тажрибакор мастерлар учун ўрта махсус ўқув юртларида ишлаб чиқаришдан ажралмай туриб ўқишнинг қисқартирилган муддатли бўлимлари ташкил этилсин.

Малака ошириш институтларида, уларнинг министрликлар, идоралар, корхоналар, ташкилотлар ҳузуридаги филиалларида, шунингдек малака ошириш курсларида, олий ва ўрта махсус ўқув юртларида мастерларнинг малакасини системали равишда (3—5 йилда камида бир марта ишлаб чиқаришдан ажралган ва ажралмаган ҳолда) оширишни ташкил этиш зарур деб топилди.

Қарорга биноан ишлаб чиқариш участкаларининг мастерларига ишлаб чиқаришда юксак сифат ва миқдор кўрсаткичларига эришган, намунали ишлаган ва топшириқларни муваффақиятли бажарган ишчиларни касаба союз группа ташкилотчиси билан келишиб, ҳар ой участка иш ҳақи план фондининг 3 процентигача бўлган миқдорида мастер ихтиёрига ажратиб бериладиган мукофот фонди маблағларидан мукофотлаб бориш ҳуқуқи берилди.

Ишлаб чиқариш участкаларининг катта мастерлари, мастерлари ва мастер ёрдамчиларига тунги вақтда ишлаганлиги учун шу участкаларнинг ишчиларига белгиланган миқдорда қўшимча ҳақ жорий этилади.

Мастерларнинг ишлаб чиқариш самарадорлигини ва маҳсулот сифатини оширишдан, участкадаги тарбиявий ишни яхшилашдан, ўз малакасини доимо оширишдан манфаатдорлигини кучайтириш мақсадида бирлашмалар, саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг раҳбарларига тегишли касаба союз комитети билан келишиб, мастерларга «I класс мастер» ва «II класс мастер» номини бериб, иш ҳақига: I класс мастерга мансаб окладининг 20—30 проценти ва II класс мастерга 10—15 проценти миқдорида устама ҳақ белгилаш ҳуқуқи берилди.

* * *

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, министрликлар, идоралар, бирлашмалар, саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг раҳбарлари мастерларнинг роли ва обрў-эътиборини янада оширишни таъминлайдилар, ишлаб чиқариш участкаларининг меҳнат коллективларига раҳбарлик қилиш соҳасида ўз зиммаларига юкланган вазифаларни бажаришда уларга ҳар томонлама ёрдам ва мадад берадилар, деб қаттиқ ишонч билдирдилар.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети мастерларни меҳнат унумдорлигини ошириш суръатларини жадаллаштириш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва маҳсулот сифатини ошириш учун социалистик мусобақани янада кенг авж олдиришга чақирдилар.

МАТБУОТ КУНИ ШАРАФИГА

5 майда Тошкентда матбуот кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Газета, журналлар, телевидение ва радио редакцияларининг ходимлари, ишчи мухбир активларининг, нашриёт, полиграфия корхоналари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг намояндалари А. Навоий номли театрга тўпландилар.

Йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг секретари В. В. Барабаш очди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси гулдурос қарсаклар остида фахрий президиумга сайланди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети нашриёт, полиграфия ва Китоб савдоси ишлари давлат комитетининг раиси, республика журналистлар союзи правлениесининг раиси З. И. Есенбоев йиғилишда доклад қилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретари О. У. Салимов, республика Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева, СССР ёзувчилар союзи правлениесининг секретари В. М. Кожевников қатнашдилар. (ЎзТАГ).

СОВЕТ—ЭФИОПИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

Кеча Кремлда Совет-Эфиопия музокаралари бошланди.

Музокараларни Совет томонидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Н. А. Тихонов, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар Давлат комитетининг Раиси С. А. Скачков;

Эфиопия томонидан — социалистик Эфиопия муваққат ҳарбий маъмурий кенгашининг Раиси, Министрлар Кенгашининг Раиси, подполковник Менгисту Хайле Мариам, муваққат ҳарбий маъмурий кенгаш аъзолари Берхану Байе, Аддис Тедла, Легессе Асфау, Менгисту Гемечу олиб бормоқдалар.

Дўстона вазиятда ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтаётган музокаралар давомида томонлар ўз мамлакатларининг ички ва ташқи сиёсати масалалари хусусида бир-бирларига ахборот бердилар. Эфиопия халқининг революцион ғалабаларини ички ва ташқи реакциянинг кирдикорларидан ҳимоя қилишга алоҳида эътибор бердилар.

Томонлар халқаро авҳолнинг баъзи муҳим проблемалари хусусида фикрлашиб олдилар. Улар демократик режимларга ва Африка қитъасидаги бутун миллий озодлик ҳаракатига зарба беришга уринаётган империалистик реакцияга қарши курашда барча тинчликсевар кучларни мустаҳкам жипслаштириш, уларнинг биргаликда ҳаракат қилиши зарур эканлигини таъкидладилар.

Музокаралар давом эттирилади.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

ИЛҒОР ПИЛЛАЧИЛАРНИНГ ОБЛАСТЬ «ҲУРМАТ ТАХТАСИ»НИ ТАЪСИС ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Тошкент область партия комитети давлатга пилла сотиш плани ва социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажарган районлар ва хўжаликларни ёзиш учун область газеталари саҳифаларида «Ҳурмат тахтаси» таъсис этди.

«Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская правда» газеталари редакцияларига, область радиоси ва телевидениесига давлатга пилла топшириш плани ва социалистик мажбуриятнинг бажарилишининг боришини мунтазам ёритиб бориш топширилди.

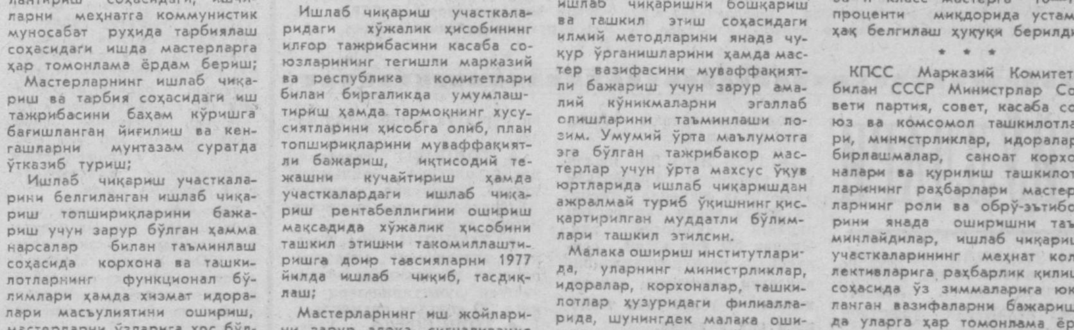

«Политотдел» колхозининг чорвадорлари маҳсулот етиштиришни ой сайин кўпайтира бориб, юбилей йилининг зафар марраси сари дадил одимламоқдалар. Шу кунларда хўжаликнинг мавжуд 508 гектар бедазорида биринчи ўрим қизғин давом этмоқда.

А. Абалян фотолари.

ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

Кеча Тошкент область партия комитетининг мажлислар залида Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган илмий-назарий конференция бўлиб ўтди.

«Улуғ Октябрь социалистик революцияси ва совет кишиси — янги тарихий шахснинг шаклланиши» мавзусида ўтказилган бу конференцияда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти директори фалсафа фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Э. Ю. Юсупов доклад қилди.

Тошкент давлат университети фалсафа кафедрасининг мудири, фалсафа фанлари доктори, профессор К. С. Содиқов ўз сўзини «Улуғ Октябрь социалистик революцияси ва шахснинг ҳар томонлама ривожланиши» мавзусига бағишлади.

Рус тили ва адабиёти институтининг КПСС тарихи кафедраси мудири, тарих фанлари доктори, профессор Ч. А. Абутолипов «КПСС XXV съезди шахсни коммунистик руҳда тарбиялаш проблемасига комплекс ёндошиш» мавзусида сўзга чиқди.

Тошкент Давлат университети қошидаги ўқитувчилар малака ошириш институтининг фалсафа кафедраси мудири профессор Х. Г. Расулов конференцияда сўзга чиқиб «Совет кишисининг ватанпарварлиги ва ҳақиқий интернационалистлиги — Улуғ Октябрнинг тарихий ютуғи» мавзусида фикр юритди.

Тошкент олий партия мактабининг илмий секретари фалсафа фанлари кандидати, доцент Ф. П. Ким ўз сўзини «Совет турмуш тарзи ва уни янада такомиллаштириш проблемалари»га бағишлади.

Конференция ишида Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев иштирок этди.

ЎЗБЕКИСТОН РАДИОСИ 50 ЁШДА

ҚОҒОЗСИЗ ВА МАСОФАСИЗ ГАЗЕТА

МИЛЛИОНЛАР МИТИНГИ

БУ ЙИЛ радио куни КПСС XXV съезди тарихий қарорларини, ўнинчи беш йиллик план топшириқларини амалга ошириш йўлида улкан муваффақиятлари қўлга киритилаётган бир вазиятда нишонланмоқда.

Радио куни — социалистик фан, техника ва маданият байрамидир. Радиоэшиттириш, телевидение, радиоалоқа ходимлари ўзларининг анъанавий байрамларини энг ажойиб кунларда — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг шонли 60 йиллик тантаналарига зўр тайёргарлик кўрилаётган бир пайтда нишонламоқдалар.

РАДИО ва телевидение матбуот билан бир қаторда коммунистик жамият қуришдек муҳим ишда, янги инсонни тарбиялаш ва камол топтиришда, совет кишиларини партия ва ҳукуматимиз томонидан қўйилган улкан ва шарафли вазифаларни бажаришга сафарбар этишда катта роль ўйнамоқда. Радио ва телевидение Коммунистик партиянинг жанговар қуроли, кенг меҳнаткашлар оммасини ғоявий-сиёсий, маданий ва эстетик тарбиялашда қудратли воситадир.

Улуғ ватандошимиз, рус олими А. С. Попов бундан 82 йил муқаддам фан ва техника оламида жуда катта кашфиёт ясади, у дунёда биринчи бўлиб радиони ихтиро этди. Ана ўшандан буён ўтган давр ичида радиоэшиттириш ва қолаверса, телевидение вужудга келди ва ривожланди.

Радиодан фақат алоқа воситаси сифатидагина эмас, балки информация манбаи сифатида ҳам фойдаланилади. Радио-телеграф орқали Совет ҳукуматининг декретлари, мамлакат турмушидаги муҳим воқеалар, ҳалқаро аҳвол тўғрисида хабарлар, Владимир Ильич Лениннинг нутқлари берилди.

Коммунистик партия, Совет давлати Владимир Ильич Ленин васиятларига амал қилиб, мамлакатимизда радио эшиттиришларни ривожлантириш ишига катта аҳамият бериб келмоқдалар. Радио ва телевидение партиявий идеологик ишларнинг бошқа воситалари қаторида коммунистик партия ва Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсатини чуқур ва ҳар томонлама ёритиб келмоқда, партия қарорларини кенг пропаганда қилмоқда, мамлакат экономикасини юксалтиришга, меҳнаткашларнинг маданий ва маиший турмушини яхшилашга қаратилган тадбирларни тушунтирмоқда.

Ўзининг эллик йиллик юбилейини нишонлаётган Ўзбекистон радиосининг тараққиёти коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг миллий республикаларда социалистик маданиятни ривожлантириш соҳасида қилаётган катта ғамхўрликларининг яна бир кўринишидир. Чет эл ҳарбий интервенцияси ва гражданлар урушининг энг оғир йилларидаёқ Владимир Ильич Ленин Меҳнат ва мудофаа советининг радиостанциялар қуришни кўзда тутувчи фармойишига имзо чеккан эди. Улардан бирини Тошкентда қуриш мўлжалланган эди. Тошкентда радиостанция қуриш ишлари 1926 йилда бошланди.

1927 йилнинг 11 февралида Тошкентда 2 киловатт қувватли кенг кўламли радиоэшиттириш станцияси ишлай бошлади. Ўша куни ВКП(б) Марказий Комитети Ўрта Осиё бюроси ва ЎзССР ҳукуматининг табриклари эшиттирилди. Халқ куйларидан концерт берилди. Ўша йиллари радиода ишлаш учун журналистлар, ёзувчилар, машҳур санъаткорлар жалб этилди.

Биринчи беш йилликлар даврида ва коммунистик қурилишнинг кейинги босқичларида радио республика партия ташкилотига социалистик ўзгаришлар учун, экономика ва маданиятнинг равнақи учун курашида актив ёрдам берди. Улуғ Ватан уруши йилларида радио совет кишиларининг жангларда кўрсатган қаҳрамонликлари тўғрисида, уларнинг маънавий матонати ва улуғворлиги тўғрисида, армия ва халқнинг фронт ва мамлакат ичкарисидаги бирлиги тўғрисида ҳикоя қилди. Республика меҳнаткашларини фронт учун, душман устидан ғалаба қозониш учун янгидан-янги зафарларга илҳомлантирди.

Ватанпарварлик ва интернационализм темаси радиоэшиттиришларда асосий ўринни эгаллади. Ватан озодлиги ва мустақиллиги учун фронт орқасида жонбозлик кўрсатиб ишлаётган ишчилар, колхозчиларнинг микрофон орқали чиқишлари, шоирларнинг оташин ва жанговар сатрлари, ватанпарварлик ташаббуслари ва чақириқлари радиоприёмник ва радиокарнайларда жаранглаб турди.

Урушдан кейинги йилларда радио оммани халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш учун сафарбар этишда партиянинг қўлида қудратли восита бўлиб хизмат қилди. Бу даврда радиоэшиттириш айниқса кенг қулоч ёйди. Ҳозирги вақтда Тошкентда эшиттиришлар уч программада олиб борилаётир. Эшиттиришларнинг бир кеча-кундуздаги ҳажми 35 соатни ташкил этади. Эшиттиришлар ўзбек, рус, тожик, қозоқ ва татар тилларида олиб борилмоқда.

Тошкент овозини чет эл шарқи ҳам эшитмоқда. Чет мамлакатларга Тошкентдан инглиз, ҳинди, урду, форс, уйғур тилларида эшиттиришлар олиб борилади. Жаҳондаги 60 дан ортиқ мамлакатдаги радиотингловчилардан хатлар келиб туради. Бу хатларда чет элликлар бизнинг социалистик Ватанимизга дўстлик ва хайрихоҳлик туйғуларини изҳор этадилар.

Ҳозир ҚҚАССР ва республиканинг ҳамма областларида радиоэшиттириш ва телевидение комитетлари ишлаб турибди. Радиоэшиттиришларда республика экономикаси тараққиётига, айниқса пахтачиликни ривожлантиришга катта аҳамият берилади. Программаларда фан, санъат, маданият равнақи тўғрисидаги, совет халқлари дўстлиги, партиянинг ленинча миллий сиёсати тантанаси тўғрисидаги эшиттиришлар катта ўрин эгалламоқда.

Кўпгина эшиттиришлар тингловчиларга анчадан бери манзур бўлиб келмоқда. Сиёсий ва иқтисодий билимлар радиоуниверситети, «Ўзбекистон ишчиси», «Табассум», «Дугоналар», «Гулшан», «Ёшлик» радиостанцияларининг программалари, «Дўстлик тўлқинида», «Аланга», «Ёш ватанпарвар» ва бошқа кўпгина программалар шулар жумласидандир.

Совет кишилари, бутун прогрессив инсоният Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини кенг нишонлашга катта тайёргарлик кўрмоқда. Ўнинчи беш йиллик планни муваффақиятли бажаришда партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари билан бир қаторда оммавий информация ва пропаганданинг роли ҳам жуда катта бўлаяпти.

Ўзбекистон радиоси ва телевидениеси шу шонли юбилейга тайёргарлик кўрар экан, марксизм-ленинизм таълимотини пропаганда қилишни кучайтиришни, Октябрь революциясининг тарихий аҳамиятини чуқур очиб беришни, Коммунистик партиянинг революцион — ўзгартирувчилик ролини чуқур ёритишни, меҳнаткашларнинг меҳнат ва сиёсий активлигини янада кўтаришни, КПСС XXV съезди қарорларини бажаришга халқни сафарбар этишни ўзининг асосий вазифаси деб билади.

Шу вазифалардан келиб чиқиб, Ўзбекистон радиоси ва телевидениеси ўз программасига янги туркум, рубрикалар киритди. «Коммунизм йўлидан 60 йил», «Октябрь байроғи остида», «Совет турмуш тарзи», «Ўнинчи беш йиллик йилномаси», «Октябрь ва Ўзбекистон», «Октябрь менинг тақдиримда», «Меҳнат шон-шарафи экрани», «Ўзбекистон беш йиллик одимида», «Табаррук замин», «Қардош совет республикалари ва Ўзбекистон областлари фестивали», «Октябрь илҳомлари» каби қатор туркум эшиттиришлар ва программаларда Коммунистик партиянинг раҳбарлик ва ташкилотчилик роли, Октябрь Социалистик революциясининг аҳамияти, совет халқларининг бузилмас дўстлиги ҳақида ҳикоя қилинади. Радио ва телевидение эшиттиришларида юбилей йилида олинган юксак мажбуриятларни, биринчи навбатда республикамизнинг Ватанга камида беш миллион 360 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан олган мажбуриятини бажариш борасидаги умумхалқ ҳаракатини ёритиш катта ўрин эгалламоқда.

Ўзбекистон радиоси 50 ёшда! Ҳар тонг «Тошкентдан гапирамиз», «Салом, азиз радиотингловчилар» деган самимий сўзларни 50 йилдан бери эшитиб келамиз. Эллик йилда Ўзбекистон радиоси катта йўлни босиб ўтди. Шу давр ичида радио ва телевидениенинг моддий техника базаси мустаҳкамланди, эшиттиришлар программасининг таъсирчанлиги, сифати, мазмуни юқори поғонага кўтарилди.

Бундан буён ҳам радио ходимлари ўз жанговар бурчларини сидқидилдан адо этиб, тингловчиларни хушнуд этадилар.

Бурҳон ЗИЯЕВ,
Республика радиоэшиттириш программалари Бош директори, ЎзССРда хизмат кўрсатган маданият ходими.

«Тошкентдан гапирамиз!». Ўзбекистон радиосининг барча эшиттиришлари биз учун жуда яқин бўлиб қолган шу ибора билан бошланади. Бу ёқимли овоз эфир бўйлаб таралар экан, радиога қулоқ тутамиз, янги воқеалардан хабардор бўламиз, турли программаларни завқ билан тинглаймиз.

Эшиттиришларнинг жозибали, таъсирчан бўлишини таъминлашда дикторларнинг ҳам ижодий ҳиссалари каттадир. Ўзбекистон радиосида кўп йиллардан бери ишлаб, бой тажриба ортирган, нотиқлик санъатини ишга солиб, кўпчиликнинг эътиборини ўзига тортаётган дикторлар анчагина.

Бу суратда сиз (биринчи қаторда чапдан) Т. Йўлдошев, Н. Ситникова, Т. Юнусхўжаева (иккинчи қаторда чапдан) В. Мартинов, М. Мансурова, М. Эрматова, И. Юсупова, Р. Ашрапова ва Қ. Маҳсумовларни кўриб турибсиз.

УЧ ЖУРНАЛИСТ —УЧ ДУГОНА

Мана 50 йил бўлдики, Ўзбекистон радиоси эл хизматида! Ҳузурингизга ҳар кун, ҳар соат эфир орқали етиб борувчи ранг-баранг ва жозибали эшиттиришларни кимлар тайёрлаши ҳақида ўйлаб кўрганмисиз?

Бу қутлуғ даргоҳда кўпдан бери қадамба-қадам меҳнат қилиб келаётган, миллионлаб радиотингловчиларга ғойибона таниш бўлиб қолган, ўз илиқ, ҳаққоний таъсирчан, чорловчи, даъваткор сўзлари, у ёки бу санъат асари ҳақидаги бадиий ҳикоялари, турли мавзудаги адабий-мусиқали радиокомпозициялари, давримизнинг қаҳрамонлари, энг илғор кишилари ҳақидаги радио-очерклари ва лавҳалари билан хонадонимизга аллақачоноқ сездирмай кириб олган, қалбларимиздан чуқур ўрин эгаллаган, ҳурмат ва эътиборимизга сазовор бўлган ажойиб қалам соҳибларидан баъзилари ҳақида қисқача тўхталамиз. Сиз уларнинг номларини кўп эшитгансиз: Насиба Эргашева, Ҳакима Илҳомова, Зулфия Обидова ва бошқалар... Бу уч дугона бундан 20 йил муқаддам ўз меҳнат фаолиятларини радиода бошладилар.

Радиода узоқ йиллар ишлаб катта тажриба тўплаган кишилар кўп. Бу ерда ҳар бир ижодкорнинг ўз устози, издоши бор. Ҳакимага Бурҳон Зияев, Насибага Қодир Мирмуҳамедов, Зулфияга София Бухараева устозлик қилдилар. Шогирдлар ижодий иш бошлаганларида ўз устозлари изидан бориб, синчковликни, тезкорликни, радиожурналистикага хос ҳозиржавобликни ўргандилар. Кейинчалик Ўлмас Умарбековнинг ҳар бир маслаҳати бу уч дугонанинг янги тайёрлайдиган эшиттиришларига йўлланма бўлди.

Сержило талант эгаси Зулфия Обидова ўзининг музикали очерклари, «Лирика кечаси», «Она алласи», «Танбур— дуторим» деган қатор адабий-музикали радио композициялари билан тингловчиларга танилди.

Неча йиллардан бери эфирда янграб келаётган «Музикали салом», «Музикали глобус», «Ёшлар учун музикали соат», «Қўшиқ билан учрашув», «Қўшиқ соҳиблари — радио меҳмони» деб номланган эшиттиришларнинг биринчи авторларидан бири Зулфия Обидовадир.

Журналистнинг иш соати йўқ, куну-тун ўйлайди, дейишади. Дам олиш кунларидан бирида Зулфия Обидова бозорга тушган эди. Радиокарнайидан Валентина Терешкованинг космосга парвози ҳақидаги хабар қулоғига чалинди. У бозордан тўғри радиостудияга келди. Раис ўринбосари билан учрашиб «Совет қизи космосда» деган эшиттириш тайёрлаш ҳақида фикрлашиб олди. Кечгача эшиттириш тайёр бўлди. Терешкова учган куни эфирда янги эшиттириш янгради. Эртаси куни эрталаб летучкада Зулфия Обидованинг ҳозиржавоблиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Ўзбекистон ССРнинг шонли 40 йиллик юбилейи муносабати билан Зулфия Обидовага ўзбек музика маданиятининг камолотини ёзиш, республикамизнинг машҳур санъат усталари, композиторлари, хонандалари ҳақидаги ранг-баранг эшиттиришлар, музикали очерклар ёзиш вазифаси топширилди. Шундан кейин у моҳир санъаткорларнинг ижодини ўрганди, улар ҳузурида бўлди. Ўзбек музикаси тарихида номлари унутилмас бўлиб қолган Мулла Тўйчи Ҳофиз, Назира Иноғомова, Акбар Ҳайдаров билан Турғун Каримовлар ҳақида туркум эшиттиришлар ташкил қилди.

Насиба Эргашева ўзининг изланишлари билан кўпчиликка танилиб қолган. Унинг сўзга бойлиги, чуқур фикрлаши, жўшқинлиги у яратган асарларнинг мазмундорлиги ва таъсирчанлигини ошираолди. Унинг Ўзбекистон халқ шоираси Зулфия ижодига бағишлаб уюштирган дастлабки эшиттириши тингловчиларда зўр таассурот қолдирганди.

— Радио шундай даргоҳки, у сени тинмай изланишга чорлайди, — дейди Насиба Эргашева. — Чунки, минг-минглаб тингловчилар янги-янги эшиттиришларни сабрсизлик билан кутадилар. Камалак жилосидек кўп қиррали шаклда намоён бўлувчи адабиётимиз ва маданиятимизнинг бугунги кўркига асос бўлган меросимизни радио орқали пропаганда қилиш, тарихда номлари қолган буюк сиймоларни гавдалантириш иштиёқи мени тинч қўймади. Маслаҳат учун шоир Шайхзода ҳузурига бордим. «Жуда яхши ўйлабсиз, бу кўп хайрли иш бўлади» деган эди ўшанда устоз Шайхзода. Эшиттиришга номни ҳам Шайхзоданинг ўзи қўйди ва биринчи эшиттиришимизни ўзи бошқарди.

Бу эшиттиришда Ғафур Ғулом, Зулфия, Қобилқори Сидиқов, Абдулла Тароқ, Қори Ёқубовлар ва бошқаларнинг ижодий мерослари ранг-баранг бўёқларда, насрий йўналишларда, мусиқий куй-қўшиқларда тараннум этилди.

Ижодий изланишлар натижасида 1962 йили «Нафосат даврасида» деган янги эшиттириш вужудга келди. Бундан ташқари Насиба Эргашева «Ленинннома», «Америка, америкаликлар кўзи билан» деган адабий эшиттиришларни ҳам бошқарди. Кейинчалик у адабий драматик эшиттиришлар редакциясига бош редактор қилиб тайинланди.

Ёзувчи Иван Сергеевич Тургеневнинг «Баҳор сувлари» повестини ўзбек тилига таржима қилиб, шу асосда радиопостановка тайёрлади. Бу ҳам узоқ муддатлик фойдаланишга қабул қилинди. Сўнгра у Хўжа Аҳмад Аббоснинг «Қора қуёш» номли асарини радиоэшиттириш учун таржима қилди. Қардош республикалар ёзувчиларидан Жумановнинг «Қайтиш», озарбайжон ёзувчиси Анорнинг «Мен, сен, у ва телефон» асарлари ҳам Н. Эргашева таржимасида жаранглади.

Уни гоҳ бирор эшиттиришнинг таҳрири устида, гоҳ «Дугоналар», гоҳ «Табассум» ёки «Гулшан» каби эшиттиришларни қабул қилаётганида, гоҳ саноат корхоналаридан биридаги учрашувда, студент қизлар даврасида учратасиз.

Уч дугонанинг бири — Ҳакима Илҳомова ижодни ҳаётдан, янгиликни меҳнатдан излаб келаётган, заҳматкаш, тиниб-тинчимас муҳаррирлардан бири.

Юрган—дарё. У ишга келган йиллари деярли ҳар куни қайноқ ҳаёт қўйнига кириб борарди. Замонамиз қаҳрамонларининг фидокорона меҳнати, ишлаб чиқариш корхоналаридаги янгиликлар — ҳамма-ҳаммаси унинг қўлига қалам тутқазди. У репортёр олиб, одамлар ҳузурига йўл олди.

1958 йили «Дугоналар» радиожурнали эфирга чиқди. Бу — республикамиз хотин-қизлари учун илк қалдирғоч радиожурнал эди. Радиожурнал бора-бора тингловчилар диққат-эътиборини ўзига торта бошлади. Журнал саҳифаларида донгдор меҳнатчи, олима, санъаткор аёлларимизнинг қалб сўзлари янгради.

Кейинчалик музикали эшиттиришлар бўлимига ўтган Ҳ. Илҳомова бу ерда ҳам самарали иш бошлади.

Ижодкорларнинг янгроқ овози, ҳаққоний, адолатли сўзлари, эркинлик, эзгулик куй-қўшиқлари коинотда садо бериб, бутун борлиққа таралиб турибди. Бу — Ўзбекистон радиосининг сўнмас овози!

Нодира ЁДГОРОВА.

ИСТИҚБОЛ ЙЎЛЛАРИ

✦ В. И. ЛЕНИН 1918 йилнинг 2 декабрида совет радио электрон саноати тараққиёти учун асосий омил бўлиб хизмат қиладиган Нижегород лабораториясини ташкил этиш тўғрисидаги Декретга имзо чекди.

✦ ТАНИҚЛИ рус олими, электрон-телевидениенинг асосчиси Б. Л. Лозинг, яқин келажакда узоқ-узоқ қитъаларни уловчи, олис юлдузлар ва океанлар қаърини кўз олдимизга жуда яқин келтириб берувчи ихтироларнинг гувоҳи бўламиз, деган эди.

✦ 1928 ЙИЛ 26 июлда рус инженери Грабовский Тошкентда жаҳонда биринчи марта инсон қиёфасини экранга туширган эди. Орадан 30 йил ўтгач, серқуёш республикамизнинг пойтахти Тошкентда «ойнаи-жаҳон» —телестудия минораси қад кўтарди.

1956 ЙИЛНИНГ 5 ноябрида 1,5 соатга мўлжалланган дастлабки телевизион кўрсатув эфирга узатилди.

✦ ТОШКЕНТ телевидение студиясида фильмлар ишлаб чиқарувчи махсус «Ўзбектелефильм» студияси ишлаб турипти.

✦ ҲОЗИРГИ кунда Тошкент телевизион студиясининг уч программада кўрсатаётган эшиттиришлари кунига 20 соатдан ортмоқда.

✦ ТОШКЕНТДА Ўзбекистон радиоси учун алоҳида махсус бино қурилмоқда. У яқин орада фойдаланишга топширилади.

Суратларда: (чапдан) кинооператорлардан Н. Зиёмуҳаммедов ва А. Бушлар телекамера билан. Оператор Т. Қурбонов кўрсатувни бошқармоқда. (Ўнгда) Ўзбекистон радио марказининг тажрибали инженерлари Г. Камаева билан Г. Коваллар иш устида.

А. Абалян, И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ҚУТЛОВЛАР, ТАБРИКЛАР

ЯНГИЛИК ЭЛЧИСИ

ИНСОН ақл-заковати, инсон генийси жуда кўп мўъжизалар яратди. Ана шу буюк ютуқлардан бири, сўзсиз радио ва телевидениедир. Улуғ рус олими А. С. Попов кашф этган радио бугунги кунда миллионларнинг овозли газетасига айланган.

Радио ходимлари билан мулоқотда бўлиб тураман. Бир суҳбат чоғида Ўзбекистон радиоси тарихи ҳақида гап борди. Ўшанда ўттизинчи йилларда Тошкент радио-марказига келган бир мактубни менга кўрсатишди. «Радиочи ўртоқлар! Бизнинг Кўл қишлоғида овозли граммофонга ўхшаган бир карнай бор, — деб бошланади хат. — Бу карнай ҳар куни кечқуруи сўзлайдур. Куни кеча бизнинг қишлоқда бўлган колхоз қурилишининг авжи тўғрисида биртолай гапирди. Ундан кейин яна бир қанча сўзлаб, бизга хабар ёзинглар, адресимиз: «Тошкент, радио-марказ» деди. Қизиқ, яна «Биз Тошкентдан сўзлаймиз» деб ҳам қўядилар. Нега шундай! Сизларда сўзловчилар кимлар! Биз қандай эшитамиз! Карнай сўзламай, сизлар сўзлайсизларми! Ёки радио-марказ ичида шундай нарсаларни биладиган «шайтон» борми!».

Хонадонларимизга радионинг кириб келиши дастлаб ана шундай қизиқ туюлганди. Радиога ҳамма катта қизиқиш билан қарайди. Радио биз илм-фан аҳлларининг ҳам доимий йўлдошимиз бўлиб қолди.

Ўзбекистон радиоси медицина мавзулардаги суҳбатларни мунтазам бериб боради. Ишончим комилки, бу эшиттиришларни кекса-ю ёш—ҳамма бирдек қизиқиб тинглайди. Эфир орқали таралаётган бошқа эшиттиришлар ҳақида ҳам ана шундай илиқ гапларни айтиш мумкин.

Миллионлаб кишиларнинг эътиборини ўзига тортган Ўзбекистон радиоси қутлуғ ёшга қадам қўйди. Шу шодиёна билан эфир заҳматкашларини барча шифокорлар номидан чин юракдан қутлайман. Эшиттиришлар ҳамиша тўлақонли, ҳаётий ва ёрқин бўлаверсин.

А. ОБИДОВ,
медицина фанлари доктори, профессор.

ТАЪСИРЧАН КУЧ

МЕН ОДДИЙ ишчиман. Касбим токарь. Биз тайёрлаб бераётган маҳсулотларнинг ҳамиша соз бўлишига ҳаракат қиламиз.

Аъло сифатли маҳсулот тайёрлашнинг ўзи бўлмайди, албатта. Бунинг учун киши ўз касбини севиши, тажрибаларни кунт билан ўрганиши лозим. Бундай илғор иш усулларини кенг ёйишда матбуот, радио ва телевидениенинг хизмати катта.

Тушки дам олиш вақтимиз «Ўзбекистон ишчиси» радио программаси эшиттириладиган вақтга тўғри келади. Унинг эшиттиришлари ранг-баранг ва мазмунли бўлаяпти. Дилрабо қўшиқларни тинглаб ҳузур қиласан, киши!

«Корхоналар шонли Октябрь меҳнат вахтасида» деган эшиттиришлар ҳам берила бошланди. Унинг навбатдаги программаси заводимизга бағишланди.

Очиғини айтганда, уни жуда қизиқиб тингладик. Илғор ишчиларимиз ўз тажрибалари ҳақида гапириб бердилар. Буларни эшитиб шахсан мен кўп янгиликларни билиб олдим. Радионинг таъсир кучи нақадар катта эканлигини шунда яна бир бор чуқур ҳис қилдим. Ўзининг эллик йиллик тўйини нишонлаётган Ўзбекистон радиоси коллективига янги ижодий ютуқлар тилайман.

Ж. ҚОРАБОЕВ,
«Ўзбексельмаш» заводининг токари.

«САЛОМ, БОЛАЛАР»

БИЛИМГА чанқоқ ўғил-қизларимиз жонажон мактабларига ҳар сафар қандайдир бир муҳим янгилик билан кириб келишади. Гоҳ республикамиз пионерларининг ажойиб ишларидан воқиф бўлишади, гоҳ ёш мичуринчилар бошлаб берган ташаббус уларни ҳаяжонга солади.

Бу бежиз эмас, албатта. Чунки, Ўзбекистон радиоси орқали эрталаб бериладиган «Пионер эрталиги»ни тинглаб, ўқувчиларимиз кўп нарсадан хабар топишмоқда.

Бизнинг Оржоникидзе райони мактаблари ўқувчиларида ҳам болалар ва ёшлар учун берилаётган эшиттиришлар завқ-шавқ уйғотмоқда.

Х. ҚОДИРОВ,
Оржоникидзе район халқ маорифи бўлимининг мудири.

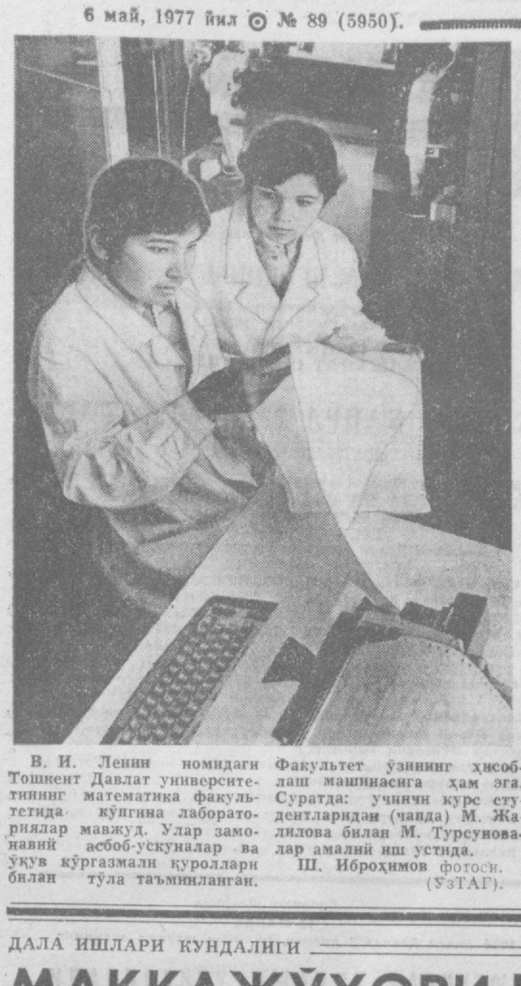

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг математика факультетида кўпгина лабораториялар мавжуд. Улар замонавий асбоб-ускуналар ва ўқув кўргазмали қуроллари билан тўла таъминланган. Факультет ўзининг ҳисоблаш машинасига ҳам эга. Суратда: учинчи курс студентларидан (чапда) М. Жалилова билан М. Турсуновалар амалий иш устида.

Ш. Иброҳимов фотоси. (ЎзТАГ).

САЙЛОВГА ТАЙЁРГАРЛИК

Агитпунктларнинг илтимосига кўра

Тошкентнинг Октябрь районидаги «Зарафшон» маҳалласида истиқомат қилувчи юзга яқин сайловчи меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий советларига ўтказиладиган сайловга бағишланган лекцияни тинглаш учун марказий чойхонага тўпландилар. А. Навоий номли адабиёт музейининг катта илмий ходими, филология фанлари кандидати С. А. Асқаров совет демократияси тўғрисида батафсил гапириб берди.

Район партия комитети ташаббуси билан тузилган лекторий сайловчилар билан учрашувни ташкил қилди. Лекторийнинг асосий вазифаси меҳнаткашларнинг истиқомат жойида суҳбатлар ва лекциялар уюштиришдир. Лекторий составида адабиёт музейининг илмий ходимлари, политехника институти, халқ хўжалиги институтининг, бир қанча мактабларнинг ўқитувчилари бор. Яқин орада КПСС XXV съездининг тарихий қарорлари қандай бажарилаётганлиги тўғрисида, совет сайлов системаси тўғрисида мамлакатимиз, республика ва Тошкент шаҳри совет ҳокимиятининг 60 йил мобайнида босиб ўтган йўли тўғрисида лекциялар ўқилади.

(ЎзТАГ).

ИККИ ЙЎЛ

Владимир БУШИН.

— Уни қаранг-а, кечаги оберлейтенантнинг жирканувчанлигини айтмайсизми! Биз бу ерда чиройли ибора билан лўттибозликни машқ қилиш учун эмас, ҳақиқий аҳволни белгилаш учун ўтирибмиз, жаноб ҳарбий министр!

Эйхфельд изза бўлди.

Анча вақтгача залда мутлоқ тинчлик ҳукмронлик қилди, фақат онда-сонда идишлар, бокаллар сурилиши ёки бирин-кетин келтириб қўйилаётган пичоқ, вилкалар товуши эшитиларди.

— Сизларни тушунолмай қолдим, жаноблар, — ниҳоят гап бошлади Брентано.— Бир томондан сизлар асло қайтариб бўлмас вақтни бой бериб қўйиб, аҳволимизни ночорлаштирганимизни тасдиқлайсизлар, иккинчи томондан нима бўлса ҳам Франкфуртга юришга чорлайсизлар. Бу юриш аввал бошидан муваффақиятсизликка гирифтор бўлганлиги кўриниб турмаганмикан?

Энгельс шошмай бир култум винони ичиб, жавоб қилди:

— Ҳа, жаноб бош министр, сиз вақтни қўлдан бой бериб қўйдингиз ва ҳар бир соат ўтиши билан ўз мавқеингизни йўқотиб боряпсиз.

— Шундай экан, ҳозирги шароитда бизлар юриш ҳақида ўйлашимиз зарурми? — столга бутун гавдасини ташлаган ҳолда гапирарди Эйхфельд.

— Сафар юриши! — Энгельс ўрнидан турди. — Франкфуртни эгаллашгина уни сақлаб қолади. Бўлмаса сизни бир кичик вилоят исёнидек осонликча бостириб юборадилар. Ҳа, сиз ночор аҳволдасиз, аммо умид ҳали сўнган эмас. Ҳозир сизнинг муваффақиятингиз кўпинча халқаро воқеаларга, авваламбор Франция ва Венгриядаги воқеаларга боғлиқ бўлиб қолган: агарда Парижда янги революцион тўлқинлар бошланса, Гергей революцион венгер қўшинларини Венага силжитса, сизларга катта ёрдам бўларди. Униси ҳам, буниси ҳам бизлар учун ҳаёлий бўлиб кўринмайди.

— Бизларни катта кўламдаги янги қонли воқеалар гирдобига тортмоқчимисиз? —Уйқудан уйғонган кишидек гап бошлади Струве. — Бизлар ўз революциямизни шунинг учун ҳам қадрлаймизки, ҳозирча у осойишта ва тинчлик вазиятида ўтмоқда. Сиз бизлар бир кичик мамлакат эканлигимизни унутаяпсиз. Бизлар йигирма йилдан бери яшаб келаётган қўшнимиз Швейцариядек ҳаёт кечиришни истаймиз...

— Тушуниб турибмиз, —илжайди Энгельс. — Ниятингиз — унча катта бўлмаган буржуа-деҳқон республикаси, нотелабчан, кўзга ташланмас одамларнинг унча катта бўлмаган фаолият доираси, бирнеча қабила ва кантонлар бирлашмасидан иборат бўлган давлат. Унча катта бўлмаган саноат, савдо, бойлик ва унча катта бўлмаган қашшоқлик! Мен Швейцарияда бўлганман ва ҳаммасини ўз кўзим билан кўрганман. Ташқи сиёсатсиз, тарихда фаол қатнашмаслик, оилавий майда жанжалларга олиб борувчи ички сиёсат бу! Сокин, саранжом, хотиржам, ҳаёт, боқибеғам турмуш, аҳолининг асосий ташвиши — тарихда из қолдирмаслик. Сиз шу ҳақда орзу қилаяпсиз!

Қий-чув кўтарган оломонда бирор нарсани англаб бўлмасди. Министрлар сакраб ўрнидан турар, нималарнидир бақирар, норозилик билдириб, нуқул ўз гапларини исботлашарди.

— Ҳа, улар худди шундай ҳаётни орзу қилардилар! — қичқирди Энгельс. — Аммо улар боқибеғамлар даври ўтиб кетганини унутиб қўяётирлар. Генерал Пейкернинг улар орзуси билан сариқ чақалик иши йўқлигини тушунмаётирлар. Унинг учун қилич остига ва оловга боқибеғамними ёки Вавилонними ташлаш бари бир гўр! Кўрлар!

Маркс Энгельснинг қўлига туртди:

— Менимча, бизлар бу ерда ортиқча бўлиб қолдик. Бу обивателлар воқеалар мулойим Боқибеғамларини ютиб юборишидан чўчияптилар, шунинг учун ҳам воқеалар ривожланиб кетишини хоҳламай, қўлларини совуқ сувга ургилари ҳам келмаяпти.

— Сен бироз бўлса ҳам овқат есанг-чи, қара, қандай ажойиб чўчқа гўшти, — аста жавоб қилди Энгельс. — Ҳар қандай вазиятда ҳам, ғолиб келсанг ҳам, мағлуб бўлсанг ҳам, қорнинг тўқ бўлсин. Биз бошқача ўйлаган тақдиримизда материалистлар бўлиб қолмасдик.

— Йўқ, истамайман, — деди Маркс чўчқа гўшти солинган тарелкани суриб қўяркан.

— Ҳа, вақт ҳам бўлиб қолибди. Юр, Фридрих, айни пайти. Кетиш олдидан уларга бирор нарса айтсакми?

Маркс ўрнидан турди-да, икки қўлини баланд кўтарди. Йиғилганлар тезда жим бўлди.

— Жаноблар, нонуштангиз чўзилиб кетди. Бизни бошқа ишлар кутиб қолди. Хайрлашар эканмиз, рухсатингиз билан, шуни айтаман: барибир бу хотиржамликда бўронга бардош бера олмайсиз. Яқин кунларда муҳим қарорга келишга сизни ундайдилар. Агарда қабул қилган қарорингиз журъатли, революцион давримизга муносиб бўлса, бизларни дўст ва биродар деб билинглар; агарда қабул қилган қарорингиз қўрқув натижасида ва тарихий жавобгарликдан бош тортишдан иборат бўлса, ҳайрихоҳлигимизга умид қилмасангиз ҳам бўлади. «Илиада»ни бузиб кўрсатган машҳур «Сичқон ва қурбақалар уруши»ни яратган номаълум авторнинг фаолияти ўзингизга маълум. Аммо ҳалигача «сичқон ва қурбақаларга» уруш эълон қилиш ҳеч кимнинг ақлига келгани йўқ. Сизлар биринчи бор ана шу ғалати мақсадга қўл урдингиз. Агарда сиз ўз ишингизни охиригача олиб борсангиз, яъни бундан кейин ҳам қўзғолонга ҳозиргидек раҳбарлик қилсангиз, ўз мақсадларингизга қарамасдан, «тарихда из» қолдирасизлар. Сизларни унутишмайди!.. Яхши қолинг, жаноблар! Энди биз кетдик.

Улар ўринларидан турдилар, йиғилганларга бош қимирлатиб, хайрлашиб чиқиб кетдилар. Коридор бўйлаб жим бордилар. Вестибюль зинапояларидан туша бошлаганларида, Энгельс ҳорғин овоз билан гап бошлади:

— Министрлар, полковниклар, элчилар... Буларнинг ҳаммаси ўз шон-шуҳратининг ҳаловати учун яшайди... Сен ҳақсан — «Батрахомиомахия»га пародия бу. Наҳотки, Рейннинг чап қирғоғида ҳам бизни шунинг ўзгинаси кутаётган бўлса?

Маркс ҳеч нима демади. У ҳам кўчиб юришлар, учрашув ва гап-сўзлардан, ҳаммасидан ҳам умидсизликдан ниҳоятда чарчаганини сезди.

Вестибюлда Руге уларга дуч келиб қолди:

— Хўш, ишлар қалай? Сизлар унга ҳеч нима демадингизми? У қилаётган ишлари одобдан эмаслигини тушуниб етгандир?

— Яна бир пародиябоп пародиячи!—деди Энгельс.

Маркс Ругега жавоб қилди:

— Франция элчиси қилиб Карл Блинд тайинланган.

— Ўша, болакай-а?! — Руге довдираганидан сўзини эплаб гапира олмай қолди.— У мендан йигирма беш ёш кичкина-я! Бу озодлик учун кекса курашчини таҳқирлашнинг яна бир йўли! Жуда яхши, эртагаёқ Парижга жўнайман. Мен ҳали Брентанога кимлигимни кўрсатиб қўяман!..

— Ҳа, сиз унга ҳеч бўлмаса, француз тилини Блинддан яхши билишингизни кўрсатиб қўйинг,— деди кулиб Энгельс ва Марксни йўлга чорлади.

Рус тилидан Ф. МУХИТДИНОВ ва Э. ҚОДИРОВ таржимаси.

(Боши газетамизнинг 15 апрель ва 5 май сонларида).

ИЛМИЙ ИЗЛАНИШ

КУНГАЙ ҒЎЗА

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг ўқув-тажриба хўжалиги даласидаги ғўза бошқа жойлардагига нисбатан тезроқ ривож топмоқда. Хўш, бунинг сири нимада?

— Кафтингизни офтобга тутингчи, иссиғи қанчалигини сезасиз,— деди институт ректори С. Пўлатов.— Офтоб нури тўғри бурчакка қанчалик яқин бўлиб тушса шу юзада шунча кўп энергия йиғилади.

Ғўзани кафтингизда ўстиролмайсиз, албатта. Лекин ғўза ўсадиган эгатларни кўпроқ нур тушадиган қилиб олиш мумкин. Олий мактаб тадқиқотчилари Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-техника институтининг олимлари билан бирга ўтказган тадқиқотлар офтобга «қияма» жўякларда ўстирилган ғўзанинг самарадорлиги юксак бўлишини тасдиқлади.

Эрта кўклам қуёш ҳали тикланмаган пайтда шундай жўяклар нурдан кўпроқ баҳраманд бўлади ва тупроқда иссиқлик тезроқ тўпланади. Жўяклардаги кундузлик ўртача температура 5—7 градус кўтарилади, ғўза эса бир ярим баравар кўпроқ нур олади.

Шу пайтда жўякда энг мақбул сув—туз режими вужудга келади, тупроқнинг қуқоқдорлиги сақланади, қулай иссиқлик баланси ушланади. Бу нарса одатдаги «текис» далада ғўзага ишлов бериш учун зарур баъзи агротехника тадбирларига ҳам эҳтиёж қолдирмади.

Пахта ҳосилдорлиги ҳам ошди. Ўзбекистоннинг шимолий районларида гектар бошига камида 2,7 центнердан қўшимча ҳосил олинди. Жанубда эса гектар бошига 19 центнердан қўшимча ҳосил етиштирилди. Яна шуниси ҳам борки, бундай қилиб экилган ғўзалар вилтга, гомоз касаллигига чалинмади. Ҳамма ҳолларда ҳам ғўзанинг етилиши, ҳосил пишиши тезлашди ва пахтани кузги ёмғирлар бошлангунга қадар териб олиш мумкин бўлди.

В. ЧЕРНИШЕВ, ЎзТАГ мухбири.

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

МАККАЖЎХОРИ ПАРВАРИШИНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

МОЛИ тўқнинг кўнгли тўқ дейдилар. Ҳақ гап. Агар сиз йилига соғин сигирлардан 5 минг литр ва ундан ошириб сут соғиб олётган, давлатга семиз мол топшираётган, ҳар 100 совлиқдан 110—120 га етказиб соғлом қўзи олаётган чорвадорлар билан суҳбатлашсангиз, улар энг аввало ўз хўжаликларида ем-хашак базасини мустаҳкамлашга катта эътибор берилаётганлигини таъкидлайдилар.

Маккажўхори эса ем-хашак базасини мустаҳкамлашда муҳим ўринни эгаллайдиган қимматли озуқа экинидир. Шунинг учун ҳам миришкор деҳқонларимиз бу экиндан мўл ҳосил етиштиришга алоҳида эътибор бермоқдалар. Маккажўхори учун унумли ерлар, кўплаб минерал ва маҳаллий ўғитлар ажратилаётир. Оқибатда ҳосилдорлик ортиб бормоқда. Ҳар гектаридан 100—120 центнердан дон ҳосили олаётган, 500—600 центнердан кўк поя етиштираётган бригадалар сафи кенгайиб бормоқда.

Яқинда матбуотда область партия комитетининг қарори эълон қилинди. Бу қарорда областимиздаги ўн ташаббускор ғаллачилик, маккажўхорикорлик бригадаларининг ибратли ишлари қайд қилинди. Гектаридан 100 центнер ва ундан ошириб дон ҳосили олиш, 75 центнердан шоли ҳосили етиштириш учун курашаётган ташаббускорларнинг тажрибаларини кенг оммалаштириш тавсия этилди.

Жуда кўп бригадалар ташаббускорларнинг сафига қўшилдилар. Уларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли областимизда бу қимматбаҳо экинни экиш ишлари ўз вақтида ва сифатли ўтказилди. Ҳозирги кунга қадар областимизда 16 минг 100 гектардан ортиқ майдонга маккажўхори экилиб, бу соҳадаги план бажарилди. Деярли барча майдондаги маккажўхори бир текис ундириб олинди. Мўл ҳосил етиштириш, ниҳолларга ишлов бериш ва агротехника усулларини дастлабки кунларданоқ ўз вақтида ва сифатли амалга оширилишига боғлиқдир. Бу соҳада ҳам ташаббускор бригадалар намуна кўрсатмоқдалар. Сиз уларнинг далаларида бўлсангиз экинлар яганадан чиқариб қўйилганлигини, ниҳолларга сув қўйиш қизғин бораётганлигини кўрасиз. Ҳозиргача областимизда 10 минг гектардан ортиқ маккажўхори яганадан чиқарилди. Биринчи сув ва культивация ҳам тугалланди. Бу ишлар, айниқса Бўка, Оққўрғон, Ўрта Чирчиқ, Чиноз, Янгийўл районларида яхши бормоқда. Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел», Янгийўл районидаги «Коммунизм», «Ленинизм», Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхозларда маккажўхорининг иккинчи культивацияси ҳам бошлаб юборилди. Озиқлантириш ишлари ҳам кучайтириб юборилган.

Илғорлар тажрибаси — умумхалқ мулки. Ҳамма ерда ишни илғор маккажўхорикорлар тажрибаси асосида ташкил этайлик. Ҳар туп маккажўхори поясининг сердон бўлиб ўсиши учун барча тадбирларни амалга ошириш лозим.

Сув қўйилган ерларни пешма-пеш культивация қилиб, озиқлантиришни ўз вақтида ўтказайлик. Гектаридан 100—120 центнердан дон ҳосили олиш учун шу кунларда пухта замин яратайлик.

ХОМТОК

КЕКСА соҳибкорларимиз «дарахт бир ерда кўкаради», деб бежиз айтишмаган. Бу нақл том маъноси билан ток ўсимлиги учун бевосита тааллуқлидир. Чунки, ток кўчати 3—4-ёшидаёқ 2—4 килограммдан ҳосил бера бошлайди. 7—8 ёшида эса ҳосилдорлик 40—60 килограммгача етади. Катта ишком ёки симбағаз ва сўриларга кўтариб ўстирилган пушти тоифи, нимранг тоифи, хусайни, қора кишмиш, октябрь ва баян ширин каби бақувват узум навларининг ҳар бир тупидан 80—100 килограммга етказиб, ҳатто ундан ҳам ошириб ҳосил олиш мумкин.

Соҳибкорларимизга кўп йиллик тажрибадан маълумки, токзорлардан олинадиган ҳосил, энг аввало, унга агротехник ишлов беришга, ҳар бир тадбирни айни зарур пайтида амалга оширишга, бир сўз билан айтганда, ишнинг кўзини билиб, сидқидилдан парвариш қилишга боғлиқдир. Ана шу тадбирлардан бири токларни ўз вақтида минерал ва органик ўғитлар билан озиқлантириб боришдир.

Академик Р. Р. Шредер номидаги мевачилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институтида олинган маълумотларга қараганда бўз тупроқ ерда ташкил этилган ва суғориладиган 4 ёшли токзорлар йил давомида 26,6 килограмм азот, 11 килограмм фосфор ва 26 килограмм калий ўғитларини ўзлаштира олади. Гектаридан 200—300 центнердан ҳосил олиш ва токларнинг шу йили яхши ўсиши, келаси йилда мўл ҳосил тўплаши учун ҳар гектар ерга 89—102 килограмм азот, 38—46 килограмм фосфор ва 190—223 килограмм калий ўғитлари сарфланиши лозим. Ток навдалари ўсиш даврида, айниқса, гул шингиллари пайдо бўлишдан тортиб, то ҳосил пишиб етилгунча, озуқа моддаларни кўп миқдорда талаб қилади.

Токнинг органик модда, макроэлемент ва микроэлементларга бўлган талабини тўла қондириш ва ундан бир меъёрда мўл ҳосил олиш учун токзорларни йил сайин бир маромда ўғитлаб бориш талаб қилинади. Ёзнинг биринчи ярмида ток навдалари кучли ўсади. Бир йиллик кўк навдаларда узум бошлари пайдо бўлиб, келгуси йили ҳосил берадиган куртаклар май-июнь ойларида шакллана бошлайди.

Демак, ёзнинг биринчи ярмида ток навдаларида мураккаб биохимик ва физиологик жараёнлар кучаяди. Бу давр шу йилнинг ўзидагина эмас, балки келгуси йилларда ҳам мўл ҳосил олиш учун пухта замин яратиш даври ҳисобланади. Шунинг учун бу даврда парвариш ишларини сифатли ўтказиш лозим бўлади. Агар, навдаларда пайдо бўлган ҳосилли куртаклар етарли озуқа ва сув билан таъминланмаса, у яхши шаклланмайди ва ривожланмайди.

Дастлаб майдароқ бўлган узум бош ғужумларини йириклаштириш йўли билан ҳам ҳосилдорликни бир мунча оширишга эришиш мумкин. Бунинг учун ток куртак ёзишдан то гуллагунга қадар йил давомида солинадиган азотнинг 36,7 процентини, фосфорнинг 8,9 процентини ва калийнинг 48,9 процетини, ғужум тугишдан бошлаб ҳосил етилгунга қадар азотнинг 39,8 процентини, фосфорнинг 9,3 процентини ва калийнинг 68,7 процентини сарфлаш мақсадга мувофиқдир.

Мутахассис маслаҳати

Биринчи озуқани токзорда дастлабки шўра хомтокни ўтказгандан кейин, иккинчи озуқани эса ғўра хомток ўтказилгандан кейин бериш яхши самара келтиради.

Ҳосилдорликни ошириш ва сифатини яхшилаш учун хомток қилишни ўз вақтида ўтказиш муҳим аҳамиятга эгадир. Шўра хомтокни бир йиллик кўк навдаларда шўралар тўлиқ шакллангандан кейин ўтказиш мақсадга мувофиқдир. Бу даврда бир йиллик ток навдаларининг узунлиги узум навларига қараб 25—50 сантиметргача етади. Винобоп узум навларининг навдаси калтароқ, қолган навларда эса узунроқ бўлади. Битта куртакдан 3 тагача ҳосилли ва ҳосилсиз кўк навдалар ўсиб чиқиши мумкин. Шўра хомток қилишда уларнинг аввал ҳосилсизини, сўнг зарур бўлса, нимжонларини олиб ташлаш лозим.

Шуни унутмаслик керакки, биринчи хомток қанча кечиктирилса, навда танаси шунчалик тез қотиб, уни олиб ташлаш қийинлашади.

Иккинчи хомток узум тўла гуллаб бўлиб, ғўраларнинг катталиги мошдек бўлганда ўтказилади. Бунда асосан бултурги навдаларда жойлашган куртаклардан ўсиб чиққан кўк навдалар (бачки) олиб ташланади.

Хомток қилиш тугаллангандан сўнг ҳосилнинг чўғига қараб токзорларнинг ҳар гектарига 60—80 килограмм азотга 1—2 тонна чириган органик ўғит аралаштириб 10—12 сантиметр чуқурликка солинади. Бу иш асосан механизмлар ёрдамида бажарилади, сўнгра жилдиратиб сув таралади. Ана шунда шўралар яхши ривожланади, шиғил гуллайди, тез ғўрага айланиб, узум бошлари салмоқли бўлади.

Азот ўғитини органик ўғитга аралаштириб солишнинг фойдаси шундаки, азот суғориш натижасида тез ювилиб кетмайди, ўсимлик танасига тўла сингади. Органик ўғит эса ток илдизининг ўсишини, навда, шўра, ғўра ва ҳосилни тез ва яхши етилишини таъминлайди.

Областимиз соҳибкорлари юбилей йилида эл дастурхонига 62 минг тонна узум етказиб бериш мажбуриятини олишган. Бу юксак маррани шараф билан эгаллаш учун шу кеча-кундузда токзорларда амалга оширилиши лозим бўлган барча агротехник тадбирларни кечиктирмай, сифатли ўтказишлари лозим.

М. СОБИРОВ, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

Дунё овози
чет эл хабарлари

ҚУРОЛЛАНИШ ПОЙГАСИ ЖАДАЛЛАШТИРИЛЯПТИ

ВАШИНГТОН, 4 май. (ТАСС). АҚШ мудофаа министри Г. Браун «Минитмен-3» стратегик ракеталарини ишлаб чиқариш программасини чўзиш тўғрисида фармойиш берди. Бу ракеталарнинг ҳар бири якка ҳолда нишонга юбориладиган учтадан ядровий каллакларни элта олади. Г. Браун сенат ва конгресс вакиллар палатаси қуролли кучлар ишлари комиссияларининг раисларига шу гапларни маълум қилди.

Маълумки, Картер маъмурияти даставвал бундан олдинги республикачилар ҳукуматининг «Минитмен-3» ракеталарини ишлаб чиқариш режаларидан воз кечганди, аммо энди шу қарор бошқатдан кўриб чиқилди. Обзорчилар позициянинг шу тахлитда ўзгартирилганлигига қуролланиш пойгаси жадаллаштирилиши йўлидан бораётган ҳарбий саноат комплексига яна ён бериш, деб баҳоламоқдалар.

АҚШ конгрессида Пентагоннинг 1978 молия йилига аталган бюджетини муҳокама қилиш чоғида ҳам шу йўл очиқ-ойдин кўрилмоқда. Сенатнинг қуролли кучлар ишлари комиссияси ҳарбий идорага рекорд даражада — 120,1 миллиард доллар ажратилсин, деб овоз берди. Чунончи, қонун чиқарувчилар баъзи энг муҳим программаларга ажратиладиган маблағни маъмурият талаб қилганига нисбатан ҳатто ошириб бердилар.

Комиссия Пентагоннинг ҳарбий ҳаражатлар программасига катта пул — 35,9 миллиард доллар ажратди. Энг янги «ХМ-1» танкини, «Трайдент» типидаги ядровий сув ости кемаларини, «В-1» типидаги стратегик бомбардимончи самолётлар ва бошқа хил қурол-яроғларни яратишга ажратиладиган маблағлар тўла-тўкис тасдиқланди, АҚШ ҳарбий денгиз кучларини зўрайтириш программаси кенгайтирилди.

ОККУПАЦИЯЧИЛАР ТЕРРОРИ

АММОН, 4 май. (ТАСС). Тель-Авив ҳарбийлари оккупация қилиб олинган территориялардаги араб аҳолининг ўз ҳуқуқлари йўлидаги курашини куч билан бостиришга уриниб, жабр-зулмни ҳаддан оширмоқдалар.

Кеча Исроил қўшинлари араб ёшларининг намойишини тарқатиб юбориш учун ўқ отиладиган қуролни ишга солиб, 16 яшар йигитни отиб ўлдирдилар. Бу намойиш Иордан дарёсининг Исроил босиб олган ғарбий соҳилида жойлашган Женин шаҳри яқинидаги Капатия деган жойда ўтказилган эди. Намойишчилар Тель-Авивнинг босиб олинган ерларни «ўзлаштириш» ва шу ерларда янги ҳарбий манзилгоҳлар қуриш сиёсатига қарши норозилик билдирдилар.

Шу куни Исроил қўшинлари ўлдирилган йигит жасадини олиб қабристонга бораётган мотам маросими қатнашчиларига ҳужум қилдилар. Улар 55 яшар аёлни отиб ўлдирдилар. Араблардан кўп киши жароҳатланди. Оккупациячи маъмурлар бу районда комендантлик соати жорий этдилар.

Агрессорларнинг жабрзулми ва ўқлари босиб олинган ерлардаги туб аҳолининг Тель-Авив ўтказаётган босқинчилик сиёсатига қаршилигини бука олмаяпти. Арабларнинг исроиллик босқинчиларга қарши оммавий ҳаракатлари Наблусда ва ғарбий соҳилнинг бошқа районларида ҳам бўлиб ўтди.

В. БРАНДТНИНГ АЙТГАНЛАРИ

БОНН. 4 май. (ТАСС). Карл Маркс туғилган куннинг 159 йиллигига бағишлаб бугун Трирда бўлиб ўтган митингда Германия социал-демократик партиясининг раиси В. Брандт сўзга чиқди. У сиёсий тузум ва ижтимоий системадаги тафовут кескинликни юмшатиш йўлидаги интилишларга ҳалақит бермаслиги керак, деб айтди. Аксинча, манфаатларнинг бир-бирига монанд томонларини топиш мақсадида тобора кўпроқ ҳаракат қилиш ва тинчликни таъминлаш йўлида зўр ғайрат билан ишлаш керак, деб таъкидлади В. Брандт. ГСДП раиси шу муносабат билан ГФРнинг Европадаги социалистик давлатлар билан шартномалар тузиш сиёсати ижобий аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтди. Ҳозирги ва келгуси авлодлар ҳаёти учун жавобгарлигимизни англаган ҳолда, шу сиёсатни давом эттириш зарур, деди у.

ОДАМ ВА ТАБИАТ

БАҒДОД. Чўли Ироқнинг қоқ марказида, Бағдоддан 434 километр наридаги Рутба шаҳри районида сув йиғадиган янги тўғон қурила бошланди. Узунлиги 890 метр ва бўйи 18 метрга борадиган бу гидроиншоот республикада кейинги йилларда қурилган энг катта иншоотлардан бўлиб, Ироқ кўчманчиларига ғоятда зарур, 32 миллион куб метр чамаси сувни йиғиб, сақлашга имкон беради.

Ироқ ҳукумати мамлакат чўлларини ўзлаштириш ва маҳаллий аҳоли турмуш шароитларини яхшилаш борасида кўп куч-ғайрат сарфлаяпти.

ИСТАНБУЛ. Яқин келажакда ҳавони киши сиҳат-саломатлиги учун зарарли газлардан тозалаш борасида амалий чоралар кўрилмаса Анқара билан Истанбулда ҳаёт тўхтайди. Атроф муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги турк мутахассислари шундай хулосага келдилар,- деб ёзади «Хуррийет» газетаси.

Ҳаво ғоятда бўлғанганлигидан ҳозирнинг ўзидаёқ Анқарадаги ҳар 16 кишининг бири юқори нафас олиш йўллари ёки нерв системасининг жиддий хасталигидан азоб чекяпти. Бундай касалликлар йил сайин кўпайиб бормоқда.

Истанбул ва Измир яқинида сувнинг булғаниб кетганлиги кўп ташвишларга сабаб бўлмоқда. Истанбулдаги саноат корхоналари билан маиший корхоналарнинг ўзигина ҳар йили Мармар денгизига, Босфор бўғози ва Олтин мугуз қўлтиғига 60 миллион куб метр мурғанч сув ташлаб турибди.

(ТАСС, 4 май).

ТИЛ БИРИКТИРИШ ФОШ ҚИЛИНДИ

МАПУТУ, 4 май. (ТАСС). Намибияда Ғарб тарафдори бўлган қўғирчоқ режим тузишнинг «муроса» планини ишлаб чиққан ғарбдаги беш давлат — АҚШ, Англия, ГФР, Франция ва Канада вакиллари билан Жанубий Африка Республикасининг ирқчилари тил бириктирганлигини жануби-ғарбий Африка халқ ташкилоти (СВАПО) кескин фош қилиб ташлади. Ўтган ҳафтада Кейптаунда бўлиб ўтган музокаралар давомида ғарб давлатларининг вакиллари Преториядаги эски режимни Намибияда ялпи сайлов ўтказиш зарурлигига «ишонтирдилар». Бунинг эвазига Жанубий Африка Республикасига кўп масалаларда ён берилди, бу ён беришлар аслида шу территорияда ирқчилик ва империализм кучлари позицияларини сақлаб қолишга ёрдам беради.

Бу тил бириктиришга жавобан СВАПО ялпи сайлов ўтказишнинг конкрет амалий программасини таклиф қилди. Намибияни Жанубий Африка Республикасининг ирқчи режими қонунга хилоф равишда оккупация қилиб туриши тўхтатилган ҳамда жанубий Африканинг ҳамма қўшинлари шу территориядан дарҳол олиб чиқиб кетилган тақдирдагина эркин демократик сайлов ўтказилиши мумкин. СВАПО раҳбарлик органининг аъзоси П. Катьявиви шу таклифни баён этиб берди: сайлов умуммиллий асосда БМТ контроллиги остида ташкил қилиниши лозим. СВАПО ирқчи маъмурларнинг Намибияда «Ўтиш ҳукумати» деб аталган ҳукумат тузиш режаларидан воз кечишларини ҳам талаб қилди.

Мозамбик халқи мамлакатда социалистик жамият қуриш программасини ишлаб чиққан ФРЕЛИМО III-съездининг қарорларига зарбдор меҳнати билан жавоб бермоқда. Суратларда: (чапда) Тете вилоятидаги Мватизе кўмир ҳавзаси 3-шахта кончиларининг бригада бошлиғи. (Ўнгда) Замбезия вилоятидаги ананас плантациясида экинга ишлов берилмоқда.

С. Кулик фотоси, ТАСС фотохроникаси.

ЁШ СОЗАНДА. И. Шонноғомов фотоэтюди.

ИНЖИҚЛИК ҲАМ ЭВИ БИЛАН-ДА

Бундан ўн беш йилча муқаддам Лос-Анжелосда 16 партиядан иборат Фишер—Решевский матчи ўйналган эди.

Дастлабки учрашув... Матч арбитрнинг қийин вазиятда қолиши билан бошланди. Маълумки, америкалик бу иккала гроссмейстер ҳам инжиқликда ном чиқарганлардан. Матч пайтида иккаласи ҳам бир-бирига зид талаблар қўя бошлади. Фишер вентиляторни қўйиш тарафдори бўлса, Решевский бу ҳолда мен ўйнай олмайман, шов-шувда фикримни бир жойга тўплай олмайман, дерди. Судья сих ҳам, кабоб ҳам куймайдиган бир чора топиши керак эди. Топди: юриш Фишердалигида вентиляторни қўйиб, Решевский ўйлаганида уни ўчириб турди.

Қизғин давом этган ўн бир учрашувдан сўнг ҳисоб 5,5:5,5 эди. Шартга кўра ғолиб 4000, мағлуб эса 2000 доллар оларди. Кескинликнинг асосий сабаби ҳам ана шунда эди.

Ўн иккинчи ўйин олдидан судья Фишерга:

— Эртага ўйинни соат бирда эмас, эрталаб ўн бирда бошлайсиз, деб қолди.

— Нима учун? — ҳайрон бўлиб сўради Фишер.

— Акс ҳолда Путигорская хоним эрининг концертига улгура олмас экан, тушунтирди судья.

Машҳур америкалик виолончелист Георгий Путигорскийнинг хотини шахматга ишқи зўрлардан. Бу матч ҳам унинг ташаббуси билан ташкил этилган бўлиб, миллиардер Ротшильдлар оиласидан бўлган Путигорская хоним ўз ҳисобидан матчга анчагина маблағ ажратган эди. «Бу дунёнинг зўрлари»га ёқиш учун судьянинг ортиқча жон куйдираётганининг боиси ҳам шунда эди. Бироқ бу тадбир Фишернинг асабини қўзғатди.

— Мен сиз айтгандай ўйинни эрта бошлай олмайман, — деди, — соат ўн бирда эндигина ўрнимдан турган бўламан. Судья лом-мим демади.

— Путигорская хоним концертга сал кечроқ борсалар ёки ўйиндан хиёл олдинроқ кетсалар бўлмасмикан? — сўради Бобби.

— Путигорская хоним нима деган бўлсалар ўшандай бўлади! — жавоб берди судья. Соат роппа-роса ўн бирда келишингиз шарт.

Фишер тайин этилган вақтда келмади. Унга мағлубият ёзишди. Бундан хабар топган Фишер дарҳол Лос-Анжелосдан жўнаб кетди.

Шундан бир йил ўтгач, ўша хоним Лос-Анжелосда жаҳоннинг саккиз гроссмейстери иштирокида улкан турнир ташкил этди. Фишерни ҳам таклиф этишди. Лекин у ўтган йилги матчда ололмай қолган икки минг долларни беришсагина турнирда иштирок этишини билдирди. Фишернинг талабини одобдан эмас, деб топишди. У турнирдан қуруқ қолди.

ЕТУКЛИК ИМТИҲОНИ

АПРЕЛЬ ойининг бошларида Ватанимиз пойтахти Москва кўчаларидаги «Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек Давлат академик драма театрининг гастроллари» деган афишалар москваликлар диққатини жалб этди. Афишалар чиқиши биланоқ барча спектаклларга билетлар сотиб бўлинди. Гастроль спектакллари Ленин ва Октябрь революцияси орденли СССР Давлат академик Малий театри биносида намойиш қилинди.

ҲАМЗАЧИЛАРнинг гастроли 13 апрель куни атоқли ўзбек драматурги, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Яшиннинг «Инқилоб тонги» драмаси билан очилди. Спектаклдан олдин бир гуруҳ москвалик ва ўзбек санъаткорлари саҳнага чиқдилар. Пойтахт театр жамоатчилиги номидан Малий театр актёри, СССР халқ артисти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Жаров ҳамзачиларни Москва гастроли билан табриклади.

— Москва томошабинлари ўзбек театр санъатини, хусусан Ҳамза номли театр коллективини яхши биладилар, — деди у. — Бундан олдин беш марта гастролга келиб, пойтахт санъат мухлисларини хушнуд этган эдилар. Ўйлаймизки, ҳамзачиларнинг бу гастроли ҳам москваликлар ва Москва меҳмонларига манзур бўлади.

СССР халқ артисти С. Эшонтўраева жавоб нутқи сўзлаб, театр коллективи номидан барча москвалик санъаткорларга миннатдорчилик билдирди. Мезбонлар меҳмонларга гулдасталар тақдим этдилар.

Шундан кейин парда очилиб, «Инқилоб тонги» спектакли бошланди. Бухоро амирлигининг емирилиши, бу ўлкада Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши ҳақида ҳикоя қилувчи бу спектакль томошабинларда, санъаткор ва мутахассисларда чуқур таассурот қолдирди. Доҳий Владимир Ильич Ленин ролида чиққан Ўзбекистон ССР Халқ артисти З. Муҳаммаджонов, асарнинг бош қаҳрамони Фозилхўжа образини яратган Ўзбекистон ССР халқ артисти Ёқуб Аҳмедов, унинг онаси Ойхонбиби ролида чиққан СССР халқ артисти С. Эшонтўраева ва Ўзбекистон ССР халқ артисти Икрома Болтаева, Урганжи образини ажойиб, бетакрор яратган СССР халқ артисти Наби Раҳимов, саркарда Фрунзе ролида чиққан актёр Р. Авазов, шунингдек, спектаклдаги бошқа образларни яратган Ўзбекистон ССР халқ артистлари С. Олимов, С. Табибуллаев, А. Турдиев, Қ. Хўжаев, Т. Азизов, республикада хизмат кўрсатган артистлар О. Норбоева, М. Орипов, Г. Жамилова ва бошқаларни москвалик санъат мухлислари самимий олқишладилар. Гулдурос қарсаклар билан артистларни саҳнага таклиф қилишди.

Гастроль репертуаридан жаҳон классик драматургиясидан намуна сифатида Софоклнинг «Антигона» трагедияси, совет драматургиясидан В. Чичковнинг «Мен Чилига ишонаман» трагедияси, ўзбек драматурглари Ў. Умарбековнинг «Қиёмат қарз» ва Саид Аҳмаднинг «Келинлар қўзғолони» асарлари, шунингдек, болалар учун мўлжалланган Е. Шварцнинг «Қор маликаси» асарлари ҳам ўрин олган эди. Ҳар бир спектакль томошабинларнинг гулдурос қарсакларига сабаб бўлди. Мамлакатимизнинг энг кекса театрларидан ҳисобланган, бундан уч йил муқаддам ўзининг 150 йиллик юбилейини нишонлаган Малий театрнинг 1 минг 82 ўринли муҳташам зали гастроль давомида ҳар оқшом санъат мухлислари билан лиқ тўлди.

Ҳамзачиларнинг гастроль спектаклларини Москва театрларининг етук артистлари, режиссёрлари ва етук театршунослар, драматурглар келиб кўрдилар. Булар орасида СССР Маданият Министрлиги Санъат тарихи институтининг катта илмий ходимлари, санъатшунослик фанлари докторлари К. Л. Рудницкий, И. Л. Вишневская, О. Н. Кайдалова ва Е. Вахтангов номли Москва Давлат академик драма театрининг бош режиссёри, СССР халқ артисти Е. Р. Симонов, Моссовет номли театрнинг режиссёри Б. Е. Шчедрин, Малий театр артистлари СССР халқ артисти Е. В. Самойлов, РСФСР халқ артисти Р. Нифонтова, санъатшунослик фанлари кандидати Е. Б. Ракетина, атоқли совет драматурги, «Огонёк» журналининг бош редактори А. В. Софронов, журналист-драматург В. М. Чичковлар бор эди. Улар Ҳамза номли театр санъаткорларининг спектаклларини ҳар жиҳатдан бақувват эканлигини алоҳида таъкидладилар.

— Мен СССР халқ артисти Шукур Бурҳоновни юксак талант соҳиби эканини кўпдан биламан, — дейди санъатшунослик фанлари

МОСКВА ТААССУРОТЛАРИ

доктори О. Н. Кайдалова. — У яратган В. И. Ленин, Гамлет, Брут, Ғофир, Эдип ва бошқа кўплаб образларни биламан. «Қиёмат қарз» спектаклидаги Сулаймон ота образини яратиш билан Ш. Бурҳонов ўз талантини яна бир карра намойиш қилди. Бу образда психология, драматизм, юмор — ҳаммаси уйғунлашиб, мукаммаллик касб этган. Буни юксак талант эгаси бўлган Ш. Бурҳонов ғоят ажойиб талқин қилади. Ўйлайманки, Сулаймон ота образи фақат Ш. Бурҳонов ижодида эмас, балки бутун театр тарихида ўчмас из қолдиради. Чунки бу образдаги поклик, виждонлилик, адолатлилик, ноҳақликдан даҳшатга тушиш, баъзида болалардай беғубор ва содда бўлиш каби хислатлар томошабин хотирасидан сира ўчмайди. Шуни ҳам айтмоқчиманки, бу спектаклнинг режиссураси (режиссёрлар Р. Ҳамидов ва Ҳ. Кўчқоров) менга жуда ёқди. Ажойиб саҳналар бор, оригинал бошланади, ҳаётий деталлар топилган.

Ҳа, улкан истеъдод соҳиби Ш. Бурҳонов москвалик санъат мухлислари ва театршуносларини яна бир карра хушнуд этди. Гастроль репертуаридаги асарларнинг мавзуи ранг-баранглиги билан кўпчиликка манзур бўлди. Чили халқининг содиқ фарзанди, халқаро коммунистик ҳаракатнинг етук вакили бўлган Сальвадор Альенденинг жасоратли ҳаёти ҳақида ҳикоя қилувчи «Мен Чилига ишонаман» спектаклини томошабинлар ҳаяжонланмай кўролмайдилар. Даҳшатли воқеалар, давлат тўнтаришлари, С. Альенде ҳалокати томошабин қалбини ларзага солади. Бу спектаклда иштирок этган З. Муҳаммаджонов, Я. Абдуллаева, Қ. Хўжаев, Ж. Тожиев, Ё. Аҳмедов, П. Саидқосимов, О. Юнусов, Р. Аҳмедова, Э. Комилов, Т. Каримов ва бошқа артистлар маҳорати, ролни маромига етказиб талқин қилиши пойтахт томошабинларига манзур бўлди. Спектаклни кўрган драматург В. М. Чичков артистларнинг ижросига, режиссер Б. Йўлдошевнинг маҳоратига, рассомлар Г. Брим ва Л. Конрадларнинг топқирлигига юқори баҳо берди.

Таниқли ўзбек совет адиби Саид Аҳмаднинг номи москвалик ўқувчиларга ажойиб прозаик сифатида яхши таниш. Гастроль кунлари улар Саид Аҳмаднинг илк комедияси «Келинлар қўзғолони»ни томоша қилдилар. Асардаги ўткир киноя, шўх, тагдор ҳазиллар Москва томошабинларининг самимий олқишига, гулдурос қарсакларига сабаб бўлди. Кулги, ҳазил баҳонасида айтилган ҳалоллик, тўғрилик, виждонлилик, ростгўйлик ҳақидаги гаплар илгари сурилган фикр ҳаммага манзур бўлди. Театрнинг бош режиссери Б. Йўлдошев саҳнага қўйган бу спектаклдаги она образини Ўзбекистон ССР халқ артисти З. Садриева маҳорат билан яратган.

Пойтахт томошабинлари ҳамзачилар ижросида «Антигона», «Қор маликаси» спектаклларини ҳам завқшавқ билан томоша қилдилар. Бу спектаклларда қатнашган актерлар ҳам образнинг асл моҳиятини очиб бера олиши, унинг психологиясини кўрсатиши билан томошабинлар олқишига сазовор бўлдилар.

Театр санъаткорлари спектакллар намойиш қилиш билан бирга Москвадаги бир неча корхоналарнинг ишчилари билан ижодий учрашувлар ҳам ўтказдилар. Биринчи подшипник заводида, «Красный пролетарий» босмахонасида бўлган ижодий учрашувлар ҳам ишчиларда, ҳам санъаткорларда унутилмас таассурот қолдирди. Ҳамма жойда ўзбек санъаткорларини самимий кутиб олдилар. Санъаткорларимиз эса ишчилар клубида, Қизил бурчакларда уюштирилган тантаналарда спектакллардан парчалар, монологлар, ўзбек ва рус совет шоирларининг шеърларидан намуналар ўқидилар. Шунингдек, СССР Маданият министрлигида Ҳамза номли театр коллективининг Москва гастроли муҳокамаси бўлиб ўтди. Муҳокамада сўзга чиққан санъаткор ва санъатшунос олимлар гастроль спектаклларининг ютуқ ва камчиликлари ҳақида ўзларининг фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Ниҳоят, гастролнинг сўнгги куни: 24 апрель. Яна «Инқилоб тонги» саҳнада. Дарвоқе, спектакль бошланишидан олдин СССР Маданият министрлигининг буйруғи ўқиб эшиттирилди. Унда Ҳамза номли театрнинг Москвадаги гастролларига юксак баҳо берилган ва бу ажойиб коллективга ташаккур изҳор этилган. СССР халқ артисти Н. Раҳимов сўзга чиқиб, барча санъаткорлар номидан миннатдорчилик билдирди.

Спектакль намойишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Маданият министри П. Н. Демичев иштирок этди.

КПСС Марказий Комитети Маданият бўлимининг мудири В. Ф. Шауро бир гуруҳ ўзбек санъаткорларини қабул қилди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллик байрами арафасида ўтган бу ижодий сафар Ҳамза номли театр санъаткорлари қалбида ўчмас из қолдириши шубҳасиздир. Чунки улуғ айём арафасида улар устозлари, ҳамкасблари, талабчан москвалик томошабинлар ҳузурида масъулиятли ижодий имтиҳондан муваффақиятли ўтдилар.

М. ҲАЗРАТҚУЛОВ.

Бизнинг ахборот

НОВГОРОДЛИК САНЪАТКОРЛАР ОҚҚЎРҒОНДА

Яқинда РСФСРнинг Новгород областидаги приборлар тайёрлаш заводининг «Садко» ашула ва рақс ансамбли Оққўрғон районида меҳмон бўлди. Бутуниттифоқ ҳаваскорлик коллективлари фестивалининг уч марта лауреати бўлган ансамбль қатнашчилари районнинг диққатга сазовор жойларини бориб кўришди, район марказидаги «Шон-шуҳрат музейи» мемориалини томоша қилишди, Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлганлар хотираси учун ўрнатилган мангулик қўрғонини зиёрат қилиб, она ҳайкали пойига гулчамбар қўйдилар.

Новгородлик меҳмонларнинг «Оққўрғон» совхози пахтакорлари билан бўлган учрашуви мароқли ўтди. Маданият уйида «Садко» ашула ва рақс ансамбли қатнашчиларининг кўрсатган концерти ҳаммага манзур бўлди.

А. АБДУСАМАТОВ.

«БАЛЛИ ҚИЗЛАР»

Тошкент халқ хўжалиги институти қишлоқ хўжалиги факультетида «Балли қизлар» конкурси бўлиб ўтди. Ўзига хос мушоирага айланган мунозарада «Нафосат» ва «Лола» командалари беллашдилар. Конкурсни ташкил этишда тарих фанлари кандидати, доцент З. Мирҳамидова ҳамда сиёсий иқтисод кафедрасининг катта ўқитувчиси Д. Нусратоваларнинг ҳиссаси катта бўлди. «Лола» командаси ғолиб келиб, навбатдаги босқичда қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

Ф. МУРОДОВ.

Бекобод шаҳри ва райони йилдан-йилга обод бўлиб бормоқда. У ерда кўплаб болалар боғчалари, турар-жой бинолари, аҳолига маданий ва маиший хизмат кўрсатиш муассасалари қад кўтараётир. Суратларда: (чапда) Зафар посёлкасида қурувчилар томонидан фойдаланишга топширилган 90 ўринли болалар боғчаси, (ўртада) Бекобод шаҳрида қад кўтарган турар-жой биноси, (ўнгда) район марказидаги Шевченко номли кўча акс эттирилган.

Т. Маҳкамов фотолари.

Спорт

ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИДА

Чемпионлик унвони учун даъвогарлик қилаётган тўрт кучли командалар финал ўйинларни бошлаб юборишди. Биринчи турда СССР терма командаси билан Чехословакия хоккейчилари учрашдилар. Жаҳон чемпионлари дастлабки минутлардаёқ муваффақиятга эришиб ҳужумга зўр беришди ва биринчи бўлимнинг ўзида 3 та шайба киритдилар. Иккинчи бўлим бошланиши билан Чехословакия командаси ҳисобни 4:0 га етказди. СССР терма командаси ўйинда бурилиш ясашга ҳаракат қилиб актив ҳужумга ўтди ва кетма-кет рақиб дарвозасига учта шайба киритди. Лекин хоккейчиларимизнинг кейинги ҳаракатлари фойда бермади. 4:3 ҳисобида ғолиб келган Чехословакия командаси 13 очко билан биринчи ўринга чиқиб олди.

Канада хоккейчилари Швеция командаси билан учрашиб 7:0 ҳисобида ғалабага эришдилар. Шундай қилиб бугунгача тўрт финалчининг аҳволи қуйидагича: Чехословакия — 13 очко, Швеция — 12 очко, СССР — 12 очко, Канада — 11 очко.

Бугун СССР — Канада, Чехословакия — Швеция командалари учрашишади.

ҒАЛАБА КУНИГА БАҒИШЛАНАДИ

Бугун пойтахтимиздаги «Ёшлик» спорт аренаси ва «Пахтакор» стадиони спорт залида «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари совринлари учун самбочиларнинг анъанавий IX Бутуниттифоқ турнири бошланади. Тошкентга Таллин, Боку, Олмаота, Ереван, Фрунзе, Душанба, Иркутск, Харьков, Новосибирск, Свердловск ва бошқа шаҳарлардан кучли самбочилар келишди. Республикамиз спорт шарафини ҳимоя қиладиган команда сафида областлар вакиллари ҳам бор.

Ғолиблар Ғалаба куни 9 майда аниқланади.

БЕШКУРАШЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

Пойтахт спорт базаларида ҳозирги замон бешкураши бўйича республика ёшлари иккинчи спорт ўйинлари программаси асосида ўтказилаётган мусобақаларнинг қатнашчилари бугун Армия спорт клубида сузиш бўйича куч синашадилар. Биринчи тур — чавандозлик мусобақаларида «Локомотив» вакили Ренат Фаткулин 1100 очко тўплаб ғолиб келди. Қиличбозлар мусобақасида эса «Буревестник» аъзоси Валерий Носиков 1104 очко билан биринчи ўринни эгаллади ва икки тур бўйича пешқадам бўлиб олди. Спортчилар кеча «Динамо» мерганлик тирида отиш бўйича куч синашдилар.

Икки турдан кейин умумкоманда ҳисобида «Спартак» вакиллари пешқадамлик қилишмоқда.

БИЛДИРИШ

«Тошкент ҳақиқати» редакцияси ҳузуридаги ишчи мухбирлар университетининг навбатдаги машғулоти 6 май куни ўтказилади.

(Газетанинг навбатдаги сони 9-майда чиқади).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

8 МАЙ СОАТ 19.00 ДА,
9 МАЙ СОАТ 15.00 ВА 19.30 ДА

КАТТА БАЙРАМ КОНЦЕРТЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Бутуниттифоқ бадиий коллективлар кўригининг лауреати
ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИ
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист
ВИЛОЯТ ОҚИЛОВА
Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
ДИЛБАР ФАЁЗОВА

Солистлар: Фахриддин УМАРОВ, Ҳожиакбар ҲАМИДОВ, Дилором Қаюмова, Ҳотам ҲОЖИЕВ, Ғуломжон ЁҚУБОВ, Назира ШЕРАЛИЕВА, Ҳавасхон ИСКАНДАРОВА, Бахтиёр ХОЛХЎЖАЕВ, Муқаддам ФАРМОНОВА, Моҳичеҳра НУРМУҲАМЕДОВА, Райҳон АБДУЛЛАЕВА, Гулираъно ХУДОЙҚУЛОВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.
Музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Сайфиддин ЙЎЛДОШЕВ.

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Бутуниттифоқ ва Республика Ленин комсомоллари мукофотларининг лауреати, композитор Мирсодиқ ТОЖИЕВ.

Бош балетмейстери — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Акбар МЎМИНОВ.

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан, шанба ва якшанба кунлари соат 10.00 дан сотилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Вильнюс шаҳрида
15 МАЙДА
1966 йилги Давлат 3 процентли ички ютуқли заёмнинг

ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ

ЮТУҚЛАР 40, 100, 500, 2500 ВА 5000 СЎМ ҲАЖМИДА БЕЛГИЛАНГАН.

ЗАЁМ ОБЛИГАЦИЯЛАРИ 10 СЎМЛИК ВА 20 СЎМЛИК ҚИЛИБ ЧИҚАРИЛАДИ, 10 СЎМЛИК ОБЛИГАЦИЯГА ЮТУҚ ЧИҚҚАНДА ЮТУҚНИНГ ЯРМИ БЕРИЛАДИ.

ҲАР БИР 100 МИЛЛИОН СЎМГА УМУМИЙ СУММАСИ 512 МИНГ 560 СЎМЛИК 9 МИНГ 400 ТА ЮТУҚ ЎЙНАЛАДИ.

ЗАЁМ ОБЛИГАЦИЯЛАРИ ҲАММА ОМОНАТ КАССАЛАРИДА СОТИЛАДИ ВА СОТИБ ОЛИНАДИ.

ДАВЛАТ 3 ПРОЦЕНТЛИ ИЧКИ ЮТУҚЛИ ЗАЁМ ОБЛИГАЦИЯЛАРИНИ СОТИБ ОЛИНГ!

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

10 МАЙГАЧА СОАТ 19.30 ДА
ДУНЁДА ЯГОНА ЛИЛИПУТЛАР РЕВЮСИ ИШТИРОКИДА
МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ
БАЙРАМ ТОМОШАЛАРИ

Шанба кунлари — 13, 16, 19.30 да, якшанба кунлари — 10, 13, 16, 19.30 да томошалар кўрсатилади.

БИЛЕТЛАР СОТИЛМОҚДА.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

12.00 — **Янгиликлар.** 12.10 — 30-йиллар қўшиқлари. 12.50 — **Миллионлар ленинча университети.** 13.20 — Концерт. 14.45 — Ҳужжатли фильмлар. 15.30 Концерт. 16.15 — **Бу разведкада содир бўлган эди** (бадиий фильм). 17.45 — Москва ва москваликлар. 18.15 — М. Исаковский ижоди. 19.00 — **Янгиликлар.** 19.15 — Кинопрограмма. 20.00 — Концерт. 20.30 — Бизнинг биография. 1944 йил. 21.30 — **«Вақт».** 22.00 — **Хоккей.** Финал группалар қатнашчиларининг учрашуви. 00.15 — Концерт. 00.40 — **Янгиликлар.**

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Рақсларда янграсин оҳанг. 12.05 — **Журналист** (бадиий фильм, 2-серия). 13.50 — Концерт. 18.30 — **«Ёшлик».** 19.00 — **Ахборот.** 19.15 — Театр учрашувлари. 20.10 — **Ахборот.** 20.30 — **Футбол:** «Пахтакор» — «Динамо» (Минск). 21.15 — Мультфильм. 21.30 — **«Вақт»** (Москва). 22.00 — **Солдат отаси** (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — **Александр Попов** (бадиий фильм). 20.40 — **Янгиликлар.** 21.00 — **Тошкент ва тошкентликлар.** 21.30 — Химия.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 6 V да **Борис Годунов,** 7 V да **Тоҳир ва Зуҳра.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6 V да **Қароқчилар,** 7 V да **Ўғирланган умр.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 6 V да **Кулги кечаси,** 7 V да **Фарғона тонг отгунча.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 6 V да **Тўй муборак, қари қиз** (19.00), 7 V да **Ўн саккиз ёшлигим** (19.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — дунёда ягона лилипутлар ревюси иштирокида **МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ** (19.30).

Кино

6 МАЙДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Солдат йўллари бўйлаб** (катта зал), **Воситачиларни ўлдир** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Солдат йўллари бўйлаб — «МОСКВА» (жуфт соатларда), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Солти — «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Сен менинг қўшиғимсан — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Тонггача жон сақласак — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Блокада — «ПИОНЕР» (20.00).

7 МАЙДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Солдат йўллари бўйлаб** (катта зал), **Воситачиларни ўлдир** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Солдат йўллари бўйлаб — «МОСКВА» (жуфт соатларда), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Солти — «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Сен менинг қўшиғимсан — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Тонггача жон сақласак — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Блокада — «ПИОНЕР» (20.00).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ВЕТЕРИНАРИЯ-САНИТАРИЯ СТАНЦИЯСИ

ШАҲАРДАГИ ТАШКИЛОТЛАР ВА МУАССАСАЛАР РАҲБАРЛАРИ ҲАМДА ТОШКЕНТЛИКЛАРГА

итлар ва мушукларни тутиб кетиш, ҳамда ўлган ҳайвонларни олиб кетиш учун 53-07-74 телефон номери орқали ва Физкультурная кўчаси 22-уйда заявкалар қабул қилинишини

БИЛДИРАДИ

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 02352. Ўзбекистон Компартиясининг Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64583. Г. 1618.